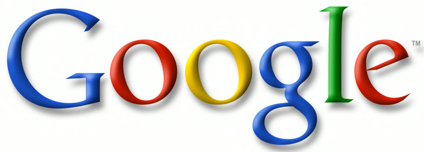

NATIONAALE SCHOUWBURG

Rein: Vinkeles. inv. et sculp.

Te AMSTELDAM, by

De apothecar en de doctor

Gottlieb Stephanie, graaf
van N++, Izaak Jan Alexander Gogel

UNIVERSITEITSBIBL
90000000

DE

APOTHECAR

EN DE

DOCTOR.

ZANGSPEL.

DE
APOTHECAR
EN DE
DOCTOR,
ZANGSPEL.

GEVOLGD NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

STEPHANI.

DOOR

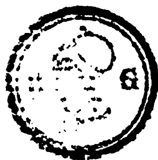
I. J. A. GOGEL.

Te AMSTELDAM, by

J. HELDERS en A. MARS, in de Nes. 1796.

Met Privilegie.

Geene exemplaaren zullen voor echt erkend worden, dan die door den *Secretaris* van den *Nationaalen Stads Schouwburg* ondertekent zyn.

PERZOONEN.

VYZEL, *Apothecar.*

CLAUDIA, *zyne Vrouw.*

LEONORE, *hunne Dochter.*

ROSALIA, *hunne Nicht.*

KRUIDMAN, *Doctor.*

GOTHOLD, *zyn Zoon.*

STORMWALD, *Invalide kapitein, met een hout been en een groene lap voor het eene oog,*

SICHEL, *Chirurgyn.*

GALLUS, *Knegt van een zieken Edelman.*

EEN ONDERSCHOUT.

EEN WINKELJONGEN *van* VYZEL, *zwygende.*

DE

DE APOTHECAR EN DE DOCTOR.

ZANGSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een ſtraat, aan de regtehand ziet men het huis van Vyzel. Het is avond.

VYZEL, CLAUDIA, STORMWALD, LEONORE, ROSALIA, *zitten op een' bank voor het huis, onder een boom of priëel. De Vrouwen werken.*

ALLEN.

ô Hoe zoet is 't, vry van kommer,
By een ſchoone maaneſchyn,
Na de hitte, onder 't lommer,
Wel vernoegd by een te zyn!

ROSALIA *en* LEONORE, *beiden ter zyde.*

ô Hoe zoet waar 't, onder 't lommer,
By deez' ſchoonen maaneſchyn,
Met myn minnaar hier te zyn!

STORMWALD, *ter zyde.*

ô Hoe ſmaaklyk, onder 't lommer,

Zou dit uur een goed glas wyn
Voor myn keel en lever zyn!

ALLEN.

Welk een fchoone maanefchyn!

VYZEL *en* CLAUDIA.

Welk een blydfchap mogt ik fmaaken,
In zo menig zom rnacht,
Eertyds vrolyk doorgebragt.

ALLEN.

Wat genoegen! wat vermaaken
Geeft ons zulk een zomernacht!
Met tot 's morgens vroeg te waaken
Word zy vrolyk doorgebragt.

VYZEL.

Wat zegt gy waarde heer? Gy hebt ook menig nacht,
In leger, ftad of land vermaaklyk doorgebragt.

STORMWALD.

Ja Vyzel, by myn ziel, mogt ik die weêr beleeven,
Ik zou nog eens dit been, ten prooy des oorlogs geeven,

VYZEL, *tegen Leonore.*

Maar, Leentje, fcheelt u wat? zeg my, ontbreekt u iets?
Of hebt gy pyn in 't hoofd?

LEONORE.

Neen, lieve vader, niets.

CLAUDIA.

Niets! ô u fchort wat dat gy ons vergeefs wilt heelen:
Maar die ftyfhoofdigheid begint my te verveelen.
Wat zit gy daar weer ftyf! Geen houding! geen fatzoen!
Zou elk niet denken dat wy, om u op te voên,

Geen

Geen moeite willen doen noch geld besteeden willen?
Toe, 't hoofd om hoog, recht op—

VYZEL.

Al weder aan 't bedillen.

CLAUDIA.

Met uwe pillen u te moeijen is uw taak:
Haar leeren wat haar past dit is alleen myn zaak:
De Hemel heeft daartoe 't verstand u niet gegeeven.

VYZEL.

Nu mynentwegen, grom of brom, of kyf, maak leven.
'k Heb zagt zo lang geduld, uw ryk heeft haast gedaan:
Niet waar, Heer kapitein?

STORMWALD.

Het zal aan my niet staan.

VYZEL, *tegen Claudia.*

Nu, Oudje, spreek, waarom het huwlyk op te houwen?

CLAUDIA.

Hoe! Oud! dat ben ik niet, al zal myn dochter trouwen.
Ik weet wel dat gy lang al op myne afreis wagt,
Maar 'k ben pas veertig jaar, en in myn volle kragt;
Dus hoop ik u ten spyt nog lang te zullen leeven.

STORMWALD.

Kom, kom, Mamaatje lief, dit moet gy hem vergeeven.
Het was zo niet gemeend. Wat zegt gy, oude heer?

CLAUDIA.

Alleen om uwent wil, vergeef ik hem dees keer.

LEONORE.

Ach, Moederlief, zou ik met eerbied mogen zeggen,

Dat gy een zaak als deez' bedaard moet overleggen;
Daar die myn lot beslist.

CLAUDIA.

Spreekt gy van overleg?
Of denkt gy dat ik niet zou weeten wat ik zeg
Of wat ik doe? wilt gy my overleggen leeren?
Ik kan, geloof het vry, uw raad zeer wel ontbeeren,
Wat meend gy, Vyzel? spreek.

VYZEL.

Geloof, myn' liefste kind,
Ik zorg voor uw geluk, daarom heb ik myn vrind,
Mynheer den kapitein, voor u tot man verkoren.

CLAUDIA, *tegen Vyzel.*

Speekt gy als vader? zeg, myn heer met ezelsooren?
Hou dan wat meer ontzag, en toon haar wie gy zyt.

VYZEL, *met eene deftige houding, en harde stem tegen Leonore.*

Al heeft dien heer zyn been gelaaten in den stryd,
Hy heeft tog met zyn been zyn schatten niet verlooren:
Mist hy het jeudig schoon dat vrouwtjes kan bekooren,
Waarom een meisje meest de jonge heertjes mint,
Hy weet veel meer, en kan u veel vertellen, kind;
En is hy al wat oud, dit is juist niet te laaken,
Hy zal dan zo veel te eer u tot een weeuwtje maaken.

CLAUDIA.

Wat is dit voor gesnap? my dunkt gy raaskalt weêr.
Gy zyt een gek, een zot; dit zweer ik by myn eer.

VY-

VYZEL.

Gy maakt my dol. Wat wild gy dat ik haar zal zeggen?

CLAUDIA.

Dat zal ik, kort en goed, u daadlyk openleggen.

tegen Leonore.

Gy trouwt den kapitein, en daarmeê afgedaan.

LEONORE.

Ach! liefste moeder, 'k bid...

CLAUDIA.

Durft gy u onderstaan—

ROSALIA.

Waarom myn arme nicht, zo wreed, zo hard te kwellen?
Zy bid u enkel om de zaak wat uit te stellen.

CLAUDIA.

Komt gy ook uit den hoek, Mejuffer advokaat?
Gy leert haar weinig goeds, maar oeffent haar in 't kwaad:
Haar stuurschekoppigheid, van al den rest gezwegen,
Heeft zy voorzeker door myn voorbeeld niet gekregen.
Toen my myn moeder riep en zei. "Hoor, Claudia,
„Gy trouwt met Vyzels zoon" antwoordde ik aanstonds, ja,
En was gehoorzaam met myn moeders keus te vreden.

VYZEL, *ter zyde tegen Claudia.*

Het maakt ook onderscheid, ik had gezonde leden.

CLAUDIA.

Wat duivel praat gy weêr? ei lieve zwyg daarvan;
Myn moeder schonk me in u ook een beminlyk man!

Had

Had ik maar naar myn hart wat vryer durven ſpreeken,
Ik had waarachtig naar wat beters uitgekeeken,

STORMWALD, *tegen Leonore.*

Hebt gy wat tegen my? Mejuffer, 't doet my leed.
't Zou zonder reden zyn: me ontbreekt niets, dat ik weet;
Ik ben myn geld wel waard.

LEONORE.

Mynheer, wil my verſchoonen,
Ik twyffel hier niet aan; doch om uw min te loonen,
Is my niet mogelyk.

CLAUDIA.

Ik raad u, ſpreek geen woord.
tegen Roſalia.

Maar gy, Madam de gouvernante, pak u voort,
En ſteek voortaan uw neus niet meer in onze zaaken,

VYZEL.

Ja, Kinders, gaat nu heen die kruiden pakjes maaken,

ROSALIA, *ter zyde tegen Leonore.*

Wees niet zo treurig, niet zo droevig, lieffte kind,
En wees verzekerd dat uw vader u bemind

Zy vertrekt,

LEO-

LEONORE.

ARIA.

Is 't zagt gevoel der vreugd,
Niet voor myn hart verlooren?
My word reeds in myn jeugd,
't Rampzaligst lot beschooren.
De zachte band
Word nooit geschonden,
Die Hymens hand,
Heeft vast gebonden.
Maar die door wreeden dwang
Het huwlyks juk moet draagen
Zal, al zyn leven lang,
Zyn haatlyk lot beklaagen.

TWEEDE TOONEEL.

VYZEL, CLAUDIA, STORMWALD.

VYZEL.

Ik bid u, Wyfje lief, laat ons niets overdryven.

CLAUDIA.

Ik wil nu dat zy trouw. Geen wet my voor te schryven.
Zy moet ten eersten weg, het is reeds meer als tyd;
Eer dat haar Kruidmans zoon, met Roosjes hulp, verleid.
Ik heb hiervan reeds veel, ja al te veel vernomen,
En 't wierd misschien te laat, om alles voortekomen.

VYZEL.

Wat? Doctor Kruidmans zoon? De zoon van myn party,
Die my de kap betwist? Neen, neen, veeleer zal zy

Het

Het klooster in, dan met myn' vyands zoon te trouwen.
Zy zal, als 't mooglyk is, reeds morgen bruiloft houwen.

CLAUDIA.

Nu spreekt gy als een man! het zal, het moet zo zyn.
Zyt gy daarmeê te vreên, mynheer den kapityn?

STORMWALD.

Een slechte minnaar die om uitstel u zou smeeken!

CLAUDIA.

Dit is dus klaar. Laat ons nu van de bruidschat spreeken.

VYZEL, *haar aanstootende.*

Hoe! Claudia.

STORMWALD.

'k Eisch niets. Ik ben een schatryk man.

VYZEL.

't Zegt waarlyk ook niet veel dat ik haar geeven kan:
't Is niet de moeite waard om lang daarvan te spreeken.
Uw edelmoedigheid is my genoeg gebleken;
En 't is meer eer voor u dat gy ons eenigst kind,
Zo als zy gaat en staat, en niet om 't geld, bemind.

CLAUDIA.

En 't waar voor my meer schande, elk zou daar drok van (praaten.
Het waar' het eerst gesprek op grachten en op straaten.
Men wees ons overäl met vingers na. Kom, kom,
Men geeft zyn dochter zo goedkoop geen bruidegom.
Tweeduizend guldens moet ik haar tot bruidschat gee- (ven.

VYZEL.

Tweeduizend guldens? 't is waaragtig om te beeven!

Waar

Wear haal ik die van daan?

CLAUDIA.

Wel, uit de kas: wat vraag!

VYZEL.

Ik geef myn gantſche kas, voor zo veel duiten, graag.

CLAUDIA.

De bruidſchat moet 'er zyn, al zoud ge ons huis ver- (koopen.
'k Wou liever morgen haar met Kruidman weg zien loopen,
Als dat het zo zou gaan: zy komt niet uit myn huis.

VYZEL.

Ik kryg de koorts van al dat raazen en gedruis.
Bedenk wel, Claudia, de bruigom is te vreden.

CLAUDIA.

Neen, neen, wy moeten nu, by deez' gelegenheden,
Vertoonen wie wy zyn, dan heeft het volk reſpect.
Doch van haar uitzet nu.

VYZEL.

Nog extra? hoe, gy gekt.

CLAUDIA.

Wel zeker, vraagd gy dat? het moet van 't beste weezen,
En, naar de nieuwſte ſmaak, door my zyn uitgeleezen.
Toe, ſchryf maar in uw boek.

VYZEL.

Gy weet niet wat gy doet:
In 't donker? maar zeg op wat zy al hebben moet.

CLAU-

CLAUDIA.

Nu hoor dan myn begeeren:
Voor eerst maak ik haar voort
Twee pakken nieuwe kleeren,
En wat daar by behoort.

VYZEL,

Hoe twee? wat dol begeeren!

STORMWALD.

Een kan ook wel bestaan.

CLAUDIA.

Neen, neen, dit moet zo gaan,
't Is anders. afgedaan.

STORMWALD.

Wy moeten haar niet stooren.

VYZEL.

Laat ons dan verder hooren.

CLAUDIA.

Dan dubbeld beddegoed,
Met kussen, peul en laken.

VYZEL,

Hebt gy nog niet gedaan?

STORMWALD.

Laat haar toch maar begaan.

CLAUDIA.

Wat of gy doet
Of niet, gy moet,
Van 't beste linnengoed,
Haar twintig hembden maaken.

VYZEL.

Claudia zyt gy bezeeten?
Weet gy wel, dat ik, uw man,
Maar zes hembden hebben kan.

STORM-

STORMWALD. CLAUDIA.

Ha! Ha! Ha! Gy zoud vergeeten Tafelgoed was haast vergeeten,
Dat men zelden overvloed Dat moet zesvoud, en heel fyn,
By een' krygsman zoeken moet. Van de fraaiste fooiten zyn.

Claudia vertrekt.

DERDE TOONEEL.

VYZEL, STORMWALD.

VYZEL.

'k Geloof myn wyf wil my de ſtad nog uit doen loopen.

STORMWALD.

Wees maar gerust, myn vriend: Om al dit goed te koopen,
Daartoe is haar den dag van morgen veel te kort;
En, is die dag voorby, als 't overmorgen word,
Dan ſchikt het zich van zelv'.

VYZEL.

Zo is dan uw verlangen.

STORMWALD.

Niets als uw kind alleen ten huwelyk te ontvangen.

VYZEL.

Hier meê ben ik te vreên: laat my nu maar begaan:
Eer 't morgen middag is, is alles afgedaan:
Haar hand beloof ik u, en zal voor alles zorgen.

STORMWALD.

Fiat, Papaatje lief! dus goede nacht, tot morgen:
Ik drink, op 't goed ſucces, nu nog een glaasje wyn.

Hy vertrekt.

VYZEL.

'k Heb arcanums op 't vuur, als die eens vaardig zyn,

Wat vreugd! dan moet by my myn vyand komen leeren,
'k Verkryg de kap, en zal als doctor practiseeren.

Hy vertrekt.

VIERDE TOONEEL.

't Is nacht.

GOTHOLD, *in een mantel gewikkeld, met een handlantaarn.*

ARIA.

Hoe lang, ô Min! zult gy myn hart
Met angst en vrees bestryden?
Wanneer zie ik, bevryd van smart,
Het einde van myn lyden?
Ach! Leonore om u te spreeken,
Kwam ik hier reeds zo meenig' nacht:
Doch telkens is de nacht verstreken,
Vergeefs heb ik altyd gewagt.
Dan eens verdwynt hoop en geduld,
Dan doen my die herleeven;
Dan weêr, het hart met angst vervuld,
Doet my myn noodlot beeven.
Hoe lang, &c,

VYFDE TOONEEL.

GOTHOLD, SICHEL.

SICHEL.

Als gy wilt by meisjes gaan,
Toon u bly en welgemoed:
En voor alles dient de hoed
Schrap en schuins op 't hoofd te staan.

Want

Want de Meisjes al te gader
Minnen die wat voor haar waagt.
Dus courage! ſtout, treę nader,
Niet bevreesd, maar onverſaagt;
Dan verkrygt gy, naar uw' zin,
't Meisjes hart en hand en min.

GOTHOLD, *ter zyde.*

'k Zie daar iemant by die deuren.

SICHEL, *ter zyde.*

Zacht, 'k Meen iemant te beſpeuren.

BEIDEN, *ter zyde.*

Zacht, dat zal naar allen ſchyn
Wel een medeminnaar zyn.

GOTHOLD, *ter zyde.*

Als ik bedrogen waar'!

SICHEL, *ter zyde.*

Wie durft voor myn gezicht...
Hy ziet naar 't vengſter.

Ha! ha! daar is myn ſein: ik zie daar boven licht.
't Is vast dat heer Klisteer nog zit aan 't proeven maaken:
Ik moet hem uit doen gaan, om dus hem kwyt te raaken.
Wat doet die vent nog op? 't word anders nooit zo laat.

GOTHOLD.

ter zyde. *hard.*

Hoe? Gaat hy naar de deur. Wie is het die daar gaat?

SICHEL.

Een die twee beenen heeft.

GOTHOLD, *gaat naar hem toe.*

Gy ſchynt de gek te ſcheeren:

Doch zeg my wie gy zyt, of'k zal u mores leeren.

SICHEL.

Ik heb 't u reeds gezegt; een mensch, gelyk gy ziet.
Vraagt iemand u naar meer, dan zeg maar, 'k weet het niet.

ter zyde

Dat hem de duivel haal'!

GOTHOLD.

Gy durft u veel vermeeten.
Ik vraag u nu voor't laatst. Wie zyt gy? 'k wil het weeten.

Hy licht hem met de lantaarn in 't gezicht.

Vrind Sichel!

SICHEL.

Kruidman! 't Is my waarlyk veel plaizier
Dat ik u wel zie, Vrind.

GOTHOLD.

Maar zeg, wat zoekt gy hier?

SICHEL.

Iets dat myn vader ook gezocht heeft, lang voor deezen:
'k Zou anders zekerlyk niet in de waereld wezen.

GOTHOLD.

ô Spreeken wy in ernst, en laat die potsen. Nu?

SICHEL.

Nu goed: gy weet, myn vrind, 'k heb geen geheim voor u.
Een meisje, dat daar woont, beval my hier te komen,
Omtrent te middernacht. Nu hebt gy net vernomen,
De reden waarom ik zo laat nog hier verschyn.

GO-

GOTHOLD.

Ter zyde wat vergramd.

Een meisje zegt gy? Hoe! Zou 't ook myn meisje zyn

SICHEL.

Nu weet gy zelf wel dat de derde man, met reden,
Niet gaarne word gezien by die gelegenheden.
Dus doe my nu 't plaisier en ga ten eersten heen.

GOTHOLD.

Dit zou ik gaarne doen: doch dat ik hier verscheen
Dat komt om dat my is dezelfde last gegeeven.

SICHEL.

Hoe! In dit Huis?

GOTHOLD.

ô Ja!

SICHEL, *ter zyde.*

Heeft hem de droes gedreven?

Hard.

Myn teken is dat licht, dat gy daarboven ziet.

GOTHOLD.

Dit brand voor my, myn Vriend, 't is dus uw teken niet.
Nu hebt gy zelf gezegt, een oogenblik geleden,
Dat steeds de derde man by die gelegenheden
Te veel is. 'k Smeek u dus, Myn heer, doe my 't plaizier,
En laat my ook alleen: verwyder u van hier.

SICHEL.

Neen, dit verkrygt gy niet; uw inval moet ik pryzen;
Maar dat het u betreft moet gy my eerst bewyzen.

GOTHOLD.

Hebt gy tot vechten lust, 't is goed: ga maar met my.

SICHEL.

Dan ſtond het zeker ſlecht met onze vryery.
Neen, beste vrind, dit niet; laat ons hier meê nog wachten.

Hy ſchynt iets na te denken.

Terwyl ik dit bedenk, komt juist my in gedachten
Dan zich een tweede meisje in 't zelfde huis bevind;
Licht dat ik de eene vry en dat gy de andere mint.

GOTHOLD.

Ach! Sichel, waar' dat zo! Ei! wil my de uwe noemen:
'k Noem dan de myne u ook.

SICHEL.

Ik wil u niets verbloemen:
Maar gy zyt licht geraakt; t' is met gevaar verzeld;
Want als uw meisjes naam u wierd door my gemeld,
En 't eens dezelfde was, zou ik met reden ſchroomen
Dat gy veelligt van ſchrik mogt om het leven komen.
Noem de uwe dus maar eerst. Ik voer twee jaaren lang
Op zee, zag vuur, rook 't kruit en ben ook nu niet bang.

GOTHOLD.

't Is...

SICHEL.

'k Bid my eerst 't getal der letters op te geeven.

GOTHOLD.

Net zeven.

SICHEL.

Wel de droes! De myne heeft ook zeven.

Wat

Wat zegt gy nu? thans word het ernst, myn lieve man:
Doch, om nu voort te gaan, ik noem u de eerste dan.
R.

GOTHOLD.

Braaf! de myne is L.

SICHEL.

ô Blydschap! Wat ik hoore!
Ro

GOTHOLD.

Le

SICHEL.

Rosa

GOTHOLD.

Leo

SICHEL.

Rosalia.

GOTHOLD.

Leonore,
d'Aptekers dochter.

SICHEL.

En de myne is juist de nicht.

GOTHOLD.

De nicht! Ach! Welk een vreugd! Myn Sichel, dit geeft (licht.
Wy beiden kunnen nu elkaér gerust vertrouwen;
Dus maak ik een begin myn noodlot u te ontvouwen:
Myn min is u bekend, doch dit misschien nog niet
Dat Leentjes moeder, die als voogd in huis gebied,
Haar, tegen haaren zin, tot man verkiest te geeven
Een' kreuplen officier, hier na 't beleg gebleven;
De dag is reeds bepaald: waarby ons ook de haat,

Die de oude lui verdeelt, geen, uitkomst hoopen laat.
Dus blyft my slechts de keus deez' nacht met haar te vluchten,
Of ik heb haar verlies, als dit mislukt, te duchten.

SICHEL.

Is 't anders niet, myn vrind? hier is wel middel toe.

GOTHOLD.

Maar heden nog?

SICHEL.

Terstond: maar alles wat ik doe
Moet voor uw reekning zyn — dan durf ik 't u belooven.

GOTHOLD.

Ach! liefste Sichel! hoe! Kan ik uw woord gelooven?

Hy omhelst Sichel.

Myn steun, myn redder, ach!

SICHEL.

Zacht, zacht, gy wurgt my, vrind!
Zo gy uw bruid zo drukt, beklaag ik 't arme kind.

GOTHOLD.

Doch zeg hoe vangt gy 't aan?

SICHEL.

Gy zult voorzeker weeten
Dat Vyzel voor een zot by ieder word versleeten.
Hy waant dat zyne kunst een wondermiddel vond,
En niemand tot dit uur zo veel als hy verstond.
Met open oogen ziet hy minder als een blinden,
Als hy gelegenheid tot nieuwe proeven vinden,
Of zyn geheime kunst aan zieken toonen kan,

Nu

Nu is hier in de ſtad een vreemden edelman,
Die, zeer gevaarlyk ziek, tot morgen niet kan leeven,
En door zyn doctor reeds geheel is opgegeeven.
Wie of hem nu vermoord, komt wel om 't even uit,
Zyn domme doctor of de vader van uw bruid:
Nu zal ik aan zyn deur als kamerdienaar komen,
Hem zeggen dat myn heer zyn gaaven heeft vernomen,
En dringend hem verzoekt de gunst hem aan te doen,
Zo ras 't hem mooglyk is, zich naar zyn huis te ſpoên;
En onze wyze vriend zal zeker niet verzuimen,
Tot oeffning van zyn kunst, zyn huis ons in te ruimen.

GOTHOLD.

Ik vrees dat hy...

SICHEL.

Vrees niets: 'k doe met hem wat ik wil.
Ga maar een poos ter zyde en hou u daar ſlechts ſtil.

ZESDE TOONEEL.

SICHEL, GOTHOLD, *verborgen*, VYZEL.
Sichel klopt aan de deur, en verandert zyn ſtem.

SICHEL.

TRIO.

Holla! holla! opgedaan!
Want ik heb myn' tyd van nooden.
My te ſpoên is my geboden:
Daarom laat my niet lang ſtaan.

VYZEL, *van binnen.*

He!, Wie maakt daar zoo'n gedruis?

SICHEL.

Is dit meester Vyzels huis?

VYZEL, *maakt het vengster open.*

Meester Vyzel? Welke streeken!
Met my moet men anders spreeken
Als met eenen ambachtsman.

SICHEL.

Heb ik hier in iets misdreven,
'k Bid u wil het my vergeeven:
Hoor my eerst, en oordeel dan.

GOTHOLD, *ter zyde.*

Al myn hoop is gantsch verdwenen.

VYZEL, *slaat driftig het vengster toe.*

Voort, ei ga maar schielyk heenen.

SICHEL, *hard schreeuwende.*

Excellentisfime!
Et superdocte!
Excellentisfime
Pharmacopœ!

VYZEL, *maakt het vengster open.*

Obligatisfime!
Quid vis habere
Bone amice?

GOTHOLD, *ter zyde,*

Onze zaak neemt dan nu weêr,
Tot myn vreugd, de beste keer.

Vyzel komt buiten.

SICHEL.

Daadlyk heeft myn heer vernomen
Dat zich hier een man bevind,
Waarby Hipocraat een kind,

Zon-

Zonder vleyery gewis,
In verſtand en wysheid is.

VYZEL.

Gratias. ik dank u zeer.

SICHEL.

Haastig zend my nu myn heer
Met verzoek by hem te komen.

VYZEL.

Terſtond. terſtond. Wie is uw heer?

SICHEL.

Het is die vreemde cavelier.
Gy weet hy woont niet ver' van hier.

VYZEL.

Ga maar heen:
Ik kom met een.

SICHEL.

Gy laat ons dan niet lang wachten?

VYZEL.

Neen, 'k zal voort zyn ſmart verzachten.

SICHEL.

Servus doctisſime.

GOTHOLD, *ter zyde.*

Super ſtultisſime.

VYZEL.

Obligatisſimus.

SICHEL *en* GOTHOLD.

Te expectabimus.

VYZEL.

Certo, certisſimus.

GOTHOLD *en* SICHEL	VYZEL.
Heerlyk! heerlyk! ô hoe schoon!	Heerlyk! heerlyk! ô hoe schoon!
Recht naar wensch en naar verlangen,	Recht naar wensch en naar verlangen.
Laat die oude vos zich vangen.	Zal ik nu de kap erlangen.'
ô Hoe heerlyk en hoe schoon	ô Hoe heerlyk en hoe schoon
Krygt die kwast 't verdiende loon!	Strekt die kap myn kunst ten kroon!

Sichel verbergt zich by Gothold.

VYZEL.

Die ryke vreemde heer heeft myne hulp van nooden,
Ik had het wel verwacht. 't Gevolg van myn methode,
Ik word alom beroemd, en lukt het my nu goed,
Dan zend de faculteit my wis den doctors hoed.

Hy roept in huis.

Breng een lantaaren, Claas, en 't drankje om te laxeeren,
Dat gistren myn patient by toeval deed vomeeren,
Waardoor hy 't tydelyke, een uur daarna verliet;
Meng 't met wat aloë en wat extract van biet.
Het zal op deeze wyz' misschien den zieken baaten;
Want wat den eenen mensch de waereld doet verlaaten,
Helpt weder menigmaal den andren op de been:
Dit ondervonden zelf Parselsus en Galeen.
Ook kan een laxatif de kwaal in 't minst niet deeren,
Maar wel de sappen in hun loop doen weederkeeren;
Het irriteert de maag tot zuivring van het bloed,
En wyst den weg aan die de ziekte neemen moet.
Deez' nieuwe stelsels moet de waereld van my leeren,
En als het waardigst lid der maatschappy my eeren.

ARIA.

ARIA.

Galenus en Hipocrates
Zyn tegen my maar krukken;
En al dat goed in us en es,
Moet zig diep voor my bukken.
Doch Paracelſus is myn man;
Als ik zyn' roem bereiken kan,
Dan goeden nacht doctores.
Dan hef ik my op boven 't aardſche gewemel,
En cier haast deeze aarde als venus den hemel.
Dan zullen zy kruipen en hulde my bieden:
Doch ik zal die ezels verſmaadend ontvlieden.
Dan Apothecar, goeden nacht!
Ik praal op het catheder
En leer hun allen weder
Wat zeldzaame en geheime kracht
Ik door chymie heb voortgebragt.

Hy vertrekt met den jongen, die in het laatſte deel deezer Aria met een lantaarn en een medicyn vlesje, op 't tooneel gekomen, is.

ZEVENDE TOONEEL.

GOTHOLD, SICHEL.

SICHEL.

Ha! ha! nu heb ik nooit een grooter gek gezien.
De Hemel mag voorwaar zyn kranken byſtand biên!

GOTHOLD.

Dat hy zo dom zou zyn had ik niet durven droomen.
Uw inval was zeer goed. Maar hoe in huis gekomen?

SI-

SICHEL.

Dit is het minst. Misschien ...

Hy probeert aan de deur of die open is.

Die is op 't flot gedaan.

Hy gaat aan 't vengſter.

Nu hier ook eens gezien hoe of de zaaken ſtaan.

Hy maakt het vengſter open.

Victoria! myn vrind, dit vengſter ſtaat nog open.
Nu hebben wy vry veld, en billyk mag ik hoopen
Dat u het onderſcheid, gering in dit geval,
Van deur of vengſter om het even wezen zal.

GOTHOLD.

Hou ons niet op, klim in.

Hy wil inklimmen.

SICHEL.

Zacht, zacht. Waar wilt gy heenen?
't Is in de winkel vol: gy ſtiet heel ligt uw ſcheenen.
Volg my.

GOTHOLD.

Als 't oude wyf...

SICHEL.

Ik hoop die is te bed:
Dan zal het maklyk zyn om, by het nachttoilet
Van onze meisjes, op hun kamer, te vernachten.
En, ſlaapt mama nog niet, geduld; wy zullen wachten
Tot dat zy heenen gaat. Dit ſchikt zich naar vermoên
Dan alles wel. Laat ons nu viſitatie doen,

Re-

Recognosceeren om den vyand best te ontwyken ,
En gaan, als alles ſlaapt, met onze meisjes ſtryken.

Zy klimmen door het vengſter in.

ACHTSTE TOONEEL.

STORMWALD, *eenigzins dronken.*

Wat ſatan! heb ik wel of heb ik mis gehad?
Klimt daar niet iemand in de apteek door 't vengſtergat?

Hy gaat nader.

Het zyn 'er waarlyk twee. Ik heb het licht zien branden.
In eenen donker? hoe? hier is niets goeds voorhanden.
Het zullen dieven zyn. Ik ga 'er daadlyk heen.

Hy wil inklimmen, doch bedenkt zich.

Het is al te ongelyk, zy twee en ik alleen;
En weet ik wie zy zyn? Het zyn misſchien geen dieven,
Maar Leonoraas en Roſaliaas gelieven:
Want kan in een apteek wel iets te ſteelen zyn?
Neen,'tzullen minnaarszyn,'theeftwel den meestenſchyn.
Wacht,ſchelmen, wacht! ik zal u voor uw werk betaalen.
Vrind Vyzel is niet ver'; ik ga terſtond hem haalen,
Dan krygt gy voort uw loon.

Hy gaat, maar blyft weer ſtaan.

Doch is het niet te hard,
Zelfs voor myn bruiloft, op die wyz' te zyn geſard?
En, reeds als minnaar, lid der broederſchap te wezen?
Ach! Arme gek! zwyg ſtil: gy hebt het eens te vreezen:
En, voor of na dien dag, komt wel op 't zelfde al uit.

Nu

Nu voort naar Vyzel toe; dit wèrkje dient gefluit...
Ei! Wat is 't nu? fta ik niet vast meer op myn beenen?
Zou 't inderdaad zo zyn, of heeft het zo gefchenen?
My dunkt ik ful... Ik dronk toch maar twee vlesfen wyn;
En dat dit de oorzaak is kan niet wel mooglyk zyn.

A R I A.

De wyn fchenkt ons vernoegzaamheid;
Want zy kan fmart en pyn verzachten:
Zy geeft aan 't ligchaam nieuwe krachten,
En, fchoon ze ons ook wel eens misleid,
Wat fchaad het?
De wyn verwekt de weltevredenheid,

NEGENDE TOONEEL.

Het tooneel verbeeld een kamer met drie deuren. Aan de rechterzyde is de flaapkamer van Claudia, aan de linkezyde Vyzels laboratorium, en in 't midden de gangdeur.

ROSALIA, LEONORE, *zy zitten aan een tafel en maaken pakjes kruiden.*

R O M A N C E.

BEIDEN.

Een meisje waakte nacht op nacht;
Haar Ridder moest haast komen.
Haar zuster hield met haar de wacht,
Maar niemand wierd vernomen.
Zy zuchte en riep: o wat verdriet!
Ach!

LEO.

LEONORE.

Zuster, zie eens, is hy 't niet?
Ach! fpreek: Nog niet?

ROSALIA.

Neen, zuster, neen, hy is 't nog niet.

BEIDE.

De ontrouwe zal niet komen.

* * *

Door 't venfter, dicht met traliewerk,
Was 't moeilyk door te komen.
De winden loeiden woedend fterk,
En veldden gras en boomen
Nu, dachten zy, nu komt hy niet.
Ach!

LEONORE.

Zuster lief, ach! wat verdriet!
Nu komt hy niet!

ROSALIA.

't Is vast dat hy den ftorm ontziet.

BEIDE.

Die bloodäart zal niet komen.

* * *

Straks wierd door haar, trotsch ftorm en wind,
Een citherklank vernomen.
Zy hoorde een ftem: myn lieve kind,
Ik zal ftraks by u komen.
Ach, fprak zy, zuster lief, ei ga.
Ach,

LEONORE.

Zie eens uit, hy komt wel dra,
Hy komt wel dra.

ROSALIA.

Ja, zuster lief, hy is het, ja!

BEIDE.

De held zal ſtraks hier komen.

* * *

Zo dra de held zyn lieve bruid
Aan 't venſter had vernomen,
Brak hy gezwind de tralies uit
En is in 't ſlot gekomen.
Een heete kus was 't loon daarvan.
Ach!

LEONORE.

Zuster, wat voor ons een man
Wel waagen kan!

ROSALIA.

Ja, wat doet wel een meisje dan?

BEIDE.

Haar lief verwellekomen.

LEONORE.

Myn lieve Roosje, elk moet met recht ons lot beklaagen,
Dat thans de mannen niet zo veel meer voor ons waagen.
Geen meisje, hoe bemind, word meer door hen bevryd;
Schoon ze, om haar liefde, zelfs 't geweld der oudren lyd.
Beloften doen zy veel; niets gaat hun min te boven;
Maar de ondervinding leert, men kan hen niet gelooven.

ROSALIA.

Ja, in een vroeger tyd was 't manvolk min beſchaafd,
Maar meer aan ons getrouw en met meer moed begaafd.
Doch, laaten zy voor ons den hals zich niet meer breeken,

Zy

Zy kunnen met meer smaak ons van hun liefde spreeken.

LEONORE.

Ach! U treft een geluk, dat my te ver' ontvlied!

ROSALIA.

Geheel gelukkig ben ik waarlyk ook nog niet.

LEONORE.

Wat wilt gy meer? Wat kan aan uw geluk ontbreeken?
Uw minnaar schuwt geen tyd noch plaats om u te spreeken.
Hoe meenig uur heeft hy niet met u doorgebragt?
Maar ach! Hoe lang is 't niet dat ik myn Gothold wacht?

CLAUDIA, *roept in haar kamer.*

Zyt gy nog op, Lenoor? Wat wil dit toch beduiden?

LEONORE.

zacht. *hard aan de deur,*

Zy is nog wakker. Ik maak pakjes van die kruiden;
Gelyk myn vader my belastte

CLAUDIA, *binnen.*

Laat dat staan:
Dit werk kan roosje doen: gy moet naar bed toe gaan;
Want gy moet morgen, als gy trouwt, niet slaaprig wezen.

LEONORE, *zacht.*

Dat raazen en gekyf hebt gy ook niet te vreezen;
En, of ik ga of niet, ik slaap toch niet een zier.

ROSALIA.

Ja, gy moet heenen gaan, of anders komt zy hier.

CLAUDIA, *binnen.*

Wel nu, hoort gy my niet? zult gy nog langer zwygen?

Of zal ik haast van u behoorlyk antwoord krygen?

LEONORE.

overluid.

Ik ga al. Goeden nacht: ſlaap wel, Roſalia!

zacht.

Hoe groot is uw geluk!

ROSALIA.

Ga, Leonore, ga:

Schep moed: een ſchoone dag volgt meest op onweers-(vlaagen.

LEONORE.

Helaas! Sints lang beſcheen geen zon myn lentedagen.

Zy gaat langzaam en zuchtende heen.

TIENDE TOONEEL.

ROSALIA, *alleen.*

Ik wacht myn Sichel hier. Waar hy zo lang mag zyn?
Van ontrouw gaf hy nooit den allerminſten ſchyn.
Verwachtte ik hem niet hier, dan was het my om 't even
Of zy hier by my in de kamer was gebleven.
'k Heb haar van harten lief; zy is een lieve meid;
Doch, is myn minnaar hier, dan min ik de eenzaamheid.

ARIA.

Twee harten, die de min doet blaaken,
Zyn voor zichzelv' genoeg alleen.
Niets kan alsdan hen meer vermaaken
Dan ongeſtoord te zyn by-een.
De liefde ſchuwt 't gewoel der ſteden.
Zy zoekt de ſtilſte plaatſen op:
Daar, vergenoegd en weltevreden,
Klimt ons geluk ten hoogſten top.

ELF-

ELFDE TOONEEL.

ROSALIA, LEONORE.

LEONORE, *zacht en verlegen.*

Ach, Roosje!

ROSALIA.

Wel, wat is 't?

LEONORE.

Pas in de gang gekomen,
Heb ik aan 't ander eind beweeging waargenomen;
Als 't maar geen dieven zyn: ik beef gelyk een riet;
Twee zyn 'er.

ROSALIA.

Twee! Hoe! Twee? Neen, dit begryp ik niet.

LEONORE.

Ja twee. Eerst kwam 't my voor als of ik hoordé breeken;
Maar zy zyn reeds in huis; ik heb hen hooren ſpreeken.
Zeg my, wat zal ik doen? Alleen durf ik niet gaan.

ROSALIA.

Afwachten is het best wat hier uit zal ontſtaan.
Hou u zo ſtil gy kunt; want, als 't geen dieven waren,
Behoéft uw moeder niets van dit geval te ervaaren.

TWAALFDE TOONEEL.

GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA, LEONORE,

LEONORE *gilt.*

Ach!

GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA.

Stil!

CLAUDIA, *binnen.*

Wat is 'er weer?

Allen geeven hunne angst te kennen.

ROSALIA, *roept na eenig ſtilzwygen.*

't Is niets.., Het was de kat,
Die op de tafel ſprong, hier door verſchrikte ik wat.

CLAUDIA.

Wie heeft de kat alweer doen in de kamer loopen?

ROSALIA.

Uw dochter liet de deur, toen zy naar bed ging, open,

Zy doet als of zy een kat wegjaagt.

Voort kat: allons: kisch: kisch.

CLAUDIA, *binnen.*

't Is waarlyk ongehoord
Dat ik elk oogenblik word in myn ſlaap geſtoord;
Maar 'k waarſchouw u nog eens, dat dit voor 't laatst moet wezen;
Want, als ik opſtaan moet, moogt gy myn gramſchap vreezen.

Het volgende word alles met een zachte ſtem geſproken.

GOTHOLD, *tegen Leonore.*

Myn liefſte Leonore.

LEONORE.

ô Hemel.

SICHEL, *tegen Roſalia.*

Engelin!

ROSALIA.

Is dit manier, Mynheer? Hoe komt gy toch hierin?

LE-

LEONORE.

Wat wilt gy?

GOTHOLD.

Vraagt gy dit? Op 't punt u te verliezen,
Kon ik geen beter weg om u te redden kiezen;
En daarom maak ik ook op uw vergiffnis ſtaat.

LEONORE.

Had gy dit eer gedaan! Is 't nu reeds veel te laat.

SICHEL, *die Roſalia met verwondering aangezien heeft.*

Is 't ernst of gekkerny? Ik wil het laatſte hoopen:
En hoe ik kom! Ik ben door 't venster ingekropen.

ROSALIA. *ſpytig.*

Waarom hebt gy niet meer gezelſchap meêgebragt?

GOTHOLD, *verwonderd tegen Leonore.*

Te laat! Die koelheid had ik zeker niet verwagt;
En nimmer, voor dit uur, kon ik uw trouw verdenken.

LEONORE, *zuchtende,*

Ach! Myn ſchuld is het niet!

SICHEL, *tegen Roſalia.*

Is 't dit dat u kan krenken?
Stel u gerust, hoor my, en maatig uw verdriet,

Hy gaat met haar ter zyde en ſpreekt met haar. Zy ſchynt in 't begin niet te willen hooren, doch word langzaamerhand opmerkzaam, en eindelyk te vrede.

GOTHOLD, *tegen Leonore.*

Als 't uwe ſchuld niet is, de myne ook waarlyk niet.
Vergeefsch zocht ik reeds lang met u te kunnen ſpreeken,
En, nu het my gelukt, is 't vonnis reeds geſtreken.

LEONORE.

Wat kan of zal ik doen? gy weet het al te wel,
Ik volg, in dit geval, alleen het ſtreng bevel
Myns Vaders. 't Is myn plicht gehoorzaam my te toonen,
En Stormwalds min, helaas! ondanks my zelv', te loonen.

GOTHOLD.

Gy vlucht met my; hiertoe is alles reeds bereid.
Eer 't morgen middag is zyn wy in zekerheid.
Geen onpartydig mensch kan tot uw nadeel ſpreeken,
En 't ſtaat, in dit geval, u vry een' plicht te breeken,
Die ophoud plicht te zyn zodra men, met geweld,
Een meisje in haare min ontaärde wetten ſtelt.
Dit huwelykscontract, getekend naar behooren,
Moet alle zwaarigheid doen in uw hart verſmooren.

LEONORE.

Wat vordert gy van my?

ROSALIA.

Vrees niets, lief meisje, ga;
Wy beiden gaan ook meê.

LEONORE.

Bezin, Roſalia....

GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA.

Wie zal in ſchipbreuk zich bezinnen,
Op een ſtuk hout, het land te winnen?
Die al te zeker hand'len wil
Staat voor het minst beletzel ſtil.

LEONORE.

Maar wie verlaat de liefdewegen,

Der oudren huis en hunne zegen?

GOTHOLD *en* SICHEL.

Wie waagt niet meer die mint in 't hart?

LEONORE.

Welaan! ik volg u, schoon 't my smart.

GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA, LEONORE.

De liefde en hoop maakt ons vermeeten.
Laat ons dus angst en vrees vergeeten.
Te saam vereend door liefdensband,
Bied ons nu 't zoetst geluk de hand.

CLAUDIA, *binnen.*

Rosalia, zult gy gaan?
Begeert gy dat ik op zal staan?

SICHEL, ROSALIA, GOTHOLD, LEONORE.

Haar moeder! } Ach! voort, voort, gezwind.
Myn moeder! }
Zorg dat ze ons hier niet saamen vind.

CLAUDIA, *binnen.*

Nu, word 't stil — of moet ik haast komen?

LEONORE.

Dit heeft my schier den moed benomen.

ROSALIA.

Ik zal haar stillen. Wil maar gaan.

LEONORE *en* ROSALIA.

Ik ben bevreesd. Wat vang ik aan!

GOTHOLD *en* SICHEL.

Kom, laat ons hier niet langer staan.

ALLEN.

Ik ben beangst. Wat vang ik aan!

CLAUDIA, *binnen.*

Nu! Zult gy spreeken?

Gothold en Sichel leiden Leonoré weg.

ROSALIA.

Ja met een.
De kleine jongen gaat daar heen;
Hy was zo even hier gekomen,
En heeft de kruiden weggenomen,
Die ik gemaakt tot pakjes had.
Hy is, gelyk gy weet, wat ?ad,
En heeft de tafel omgesmeten:
Ik heb zyn lompheid hem verweten:
Dit is het alles op een hair.

CLAUDIA, *binnen.*

Gy liegt. Geen woord daarvan is waar.

ROSALIA.

Het is de waarheid op myn woord.

CLAUDIA, *binnen.*

Ga naar bed toe. Voort, voort, voort,

ROSALIA.

Van harten gaarne, goeden nacht.

Zy wil gaan: inmiddels komen Leonore, Sichel en Gothold te rug.

LEONORE.

Ach! ach! Wy zyn verlooren,
In onze vlucht gestuit.
Myn vader liet zich hooren.
Hoe komen wy hier uit!

LEONORE, SICHEL, GOTHOLD.

Wat vangen wy nu aan?

ROSALIA.

Nu is 't met ons gedaan.

CLAU-

CLAUDIA, *binnen.*

Wat hoor ik weêr voor leven!
Ik moet naar buiten gaan.

LEONORE *en* ROSALIA.	SICHEL *en* GOTHOLD.
Zy zal 't my nooit vergeeven:	Was zy maar weggebleven!
Zy komt: Wat nu gedaan?	Wat vangen wy nu aan?

ROSALIA, *naar haar kamer wyzende.*

Gezwind, red u daar binnen.

GOTHOLD, LEONORE, SICHEL.	ROSALIA.
Haar / Myn } Vader is daar binnen.	
Wat zullen wy beginnen!	Wat zullen wy beginnen!
Ik weet geen' andren raad.	Ik weet geen' andren raad.

Sichel wyst op het vertrek aan de linkerhand.

Kan ik daar veilig zyn?

LEONORE *en* ROSALIA.

't Is toe naar allen schyn.

GOTHOLD, *die geprobeert heeft of de deur gesloten was, opent dezelve.*

Victoria! 't Is open!
Ja, ja, dit doet my hoopen.

ALLEN.

Ja! ja, de deur is open.
Hierin — welaan — welaan,
Tot zy naar bed toe gaan.

Gothold en Sichel gaan in de kamer.

DER-

DERTIENDE TOONEEL.

ROSALIA, LEONORE, CLAUDIA, *de laatste in nachtgewaad.*

CLAUDIA.

Wat hebt gy nu te zeggen?
tegen Leonore, driftig.
Hoe! Zyt gy hier zo spaê?

LEONORE.

Ach! Liefste moeder, ja.

CLAUDIA.

Gy zoud te bed gaan leggen.
Wat doet gy hier te staan?

LEONORE.

Ik zal de waarheid zeggen:
Ik durfde alleen niet gaan.

CLAUDIA.

Waarom niet? Spreek, wat reden?

ROSALIA.

Wees niet op haar te onvreden.

LEONORE, *spreekt haar alles beevend na*,
Wees niet op my te onvreden.

ROSALIA.

Zy was reeds aan de deur...

LEONORE.

Ik was reeds aan de deur...

CLAUDIA, *tegen Rosalia, die zy toornig van Leonore af en ter zyde stoot.*

Blyf, wil niet nader treeden,
Mejuffer procureur.

tegen Leonore, die zy aan de andere zyde ſtoot, en zig tusſchen beiden ſtelt.

Nu ſpreek.

LEONORE.

Ik ging...

ROSALIA.

Zy ging...

CLAUDIA, *tegen Roſalia.*

Zwyg ſtil.

ROSALIA.

Om zich te ontkleeden.

LEONORE.

Om my te ontkleeden.

CLAUDIA, *tegen Roſalia.*

Hoort gy geen reden?

ROSALIA.	LEONORE.	CLAUDIA.
Zy ging om zich te ontkleeden.	Ik ging om my te ontkleeden.	Zwyg ſtil. Hoort gy geen reden?

ROSALIA.

Toen zag zy iemand ſtaan.

LEONORE.

Toen zag ik iemand ſtaan.

CLAUDIA.

Word wat ik wil gedaan?

ROSALIA.	LEONORE.	CLAUDIA.
Toen zag zy iemand ſtaan.	Toen zag ik iemand ſtaan.	Word wat ik wil gedaan?

ROSALIA.

Om nu geruſt naar bed te gaan...

LEONORE.

Om nu geruſt naar bed te gaan...

CLAU-

CLAUDIA.

Dit dorst...

CLAUDIA, *tegen Rosalia.*

Zwyg stil.

LEONORE.

Dit dorst...

ROSALIA.

Zy toen...

CLAUDIA.

Zwyg stil.

LEONORE.

Ik toen...

ROSALIA.

Niet waagen.

CLAUDIA.

Zwyg stil.

LEONORE.

Niet waagen.

ROSALIA *en* LEONORE.	CLAUDIA *tegen* ROSALIA.
Zy / Ik } Dorst toen niet meer waagen	Gy krygt uw huid vol slagen.
Alleen gerust naar bed te gaan.	Ik wil geen woord verstaan.

CLAUDIA, *ter zyde.*	ROSALIA, *ter zyde.*	LEONORE, *ter zyde.*	GOTHOLD *en* SICHEL, *de deur even open doende.*
Ik zal toch myn' wil erlangen.	Wy volëinden naar verlangen,	Zy zou ras haar wil erlangen, *op Claudia wyzende.*	Wy volvoeren naar verlangen
Laat ik zien hoe ik haar vangen	Als zich Leentje niet laat vangen,	Wist zy my maar eerst te vangen,	Als zy zich niet laaten vangen,
En haar overtuigen kan.	Ons, zo goed begonnen plan.	Wat geraas verwekt zy dan!	Ons zo goed begonnen plan.

Clau-

Claudia, die dan de eene dan de andere aangezien heeft, ontdekt het huwelyks-contract, dat uit de zak van Leonore steekt, rukt het uit de zak en leest het.

ROSALIA *en* LEONORE.

Hoe zullen wy 't nu maaken!
Hier is geen loochnen-aan.

CLAUDIA, *na het geleezen te hebben.*

Ei! alderliefste zaaken.
Hier is geen loochnen aan.

Zy ziet beiden toornig aan. Tegen Leonore.

Waar komt dit schrift van daan?

ROSALIA.

Dit zal ik u verhaalen.

CLAUDIA.

Zwyg, zeg ik, zonder draalen.

ROSALIA, *laat zig niet stooren, en spreekt hoe zeer haar Claudia ophouden wil, door, en eindelyk al harder voort.*

Zy zag dan by haar kamer...

CLAUDIA.

Die bek gaat als een hamer.

ROSALIA.	CLAUDIA.
Toen zy wou slaapen gaan,	
Daar aan de deur iets staan:	Hebt gy nog niet gedaan?
't Was Kruidman, die maar even.	
Dit schrift aan haar wou geeven.	Het kost gewis uw leven,
Zy liep verschrokken voort.	Spreekt gy nog maar een woord.
Hy volgde haar tot hier,	Zwyg stil, geen meer getier.
En dorst haar aan te bieden	
Met hem dit huis te ontvlieden.	

RO-

ROSALIA.	CLAUDIA.
Zy hoorde hem niet aan:	
Nog wilde hy niet gaan.	
Ik dreef hem weg, doch hy	Zwyg ftil.
Wierp haar dit blad op zy:	
Wy hadden 't ftuk gereten,	Zwyg ftil.
En wilden niet eens weeten	Zwyg ftil.
Wat hy gefchreven had.	Wat gaat die fnater rad!
Toen hoorden we u beweegen,	
En, met uw komst verlegen,	
Heeft zy het, zo beknopt,	
Als gy zaagt, weggeftopt.	

CLAUDIA.

Misfchien durft ge u belooven
Dat ik nu zal gelooven
Een woord van dat verhaal.

ROSALIA.

Ja wel.

CLAUDIA.

Vervloekte logentaal!

VEERTIENDE TOONEEL.

ROSALIA, LEONORE, CLAUDIA, VYZEL, STORMWALD, *de laatfte is dronken.*

VYZEL.

Ach, Claudia! Wat nu bedreven!
Ik fta van fchrik en angst te beeven.
Ach, Claudia! dieven zyn hier.

STORMWALD.

Ja, moederlief, dieven zyn hier.

CLAU-

CLAUDIA.

Geen dieven noch dievengenooten,
Voor deezen bewaaren ons ſloten.
Daar, lees maar dit fraaije papier.

Zy geeft hem 't contract.

VYZEL.

Laat kyken, wat zegt dit papier?

STORMWALD.	LEONORE *en* ROSALIA.	VYZEL.	CLAUDIA.
Ik heb hen door 't vengſter zien kruipen.	Nu kunnen zy niet ligt ontſluipen.		
Wat raakt ons dit malle papier?	Verraad ons dit duivelſch papier?	Waar kreegd gy dat lieve papier?	Niet waar? 't is een fraai ſtuk papier?

CLAUDIA.

Ik heb 't Leonoor afgenomen:
Zy had het zo even bekomen.
'k Wil wedden, wy vinden hen hier.

VYZEL *en* STORMWALD. *naar Claudia's kamer willende gaan.*	LEONORE *en* ROSALIA.
Hy heeft zich hier zeker verborgen:	Ik beef, Wat al angst, wat al zorgen!
Ik vind hen; laat my daarvoor zorgen	Hoe goed zy zich hebben verborgen,
Kom ſchielyk, daar zullen zy zyn.	Zy kunnen niet veilig daar zyn.

CLAUDIA.

Terug; dit vertrek is het myn'.
Zy kunnen hier onmooglyk zyn.
Dit is myn ſlaapvertrek.

VYZEL.	STORMWALD.
Dan zullen wy anderwaards kyken.	Dan moeten wy anderwaards kyken.
Zy kunnen ons hier niet ontwyken,	Zy kunnen nu niet meer ontwyken,
En moeten hier toch ergens zyn.	En zullen dan denklyk hier zyn.

ROSALIA *en* LEONORE.

Nu zal ons het einde haast blyken,
Als zy in de kamer gaan kyken.
Zy kunnen niet veilig meer zyn.

CLAUDIA.

Gy moet dus wel overal kyken,
Dat zy u niet kunnen ontwyken;
Zy zullen voorzeker daar zyn.

Zy leid Stormwald naar Vyzels kamer.

VYZEL, *springt voor de deur en houd hen terug.*

Terug, hier van dit heiligdom!
Het is myn labratorium:
Dat mag geen mensch betreên.

STORMWALD *en* CLAUDIA.	ROSALIA *en* LEONORE, *ter zyde.*
Hier zyn zy wis, gaan wy daar heen.	ô Goed, hy duld het niet, ô neen.

VYZEL, *wyst haar de sleutel die hy uit zyn zak haald.*

Neen, neen, 't behoort aan my alleen:
Dit mag geen sterveling betreên.

VYZEL, *ter zyde.*	STORMWALD *en* CLAUDIA, *ieder voor zich, ter zyde.*	ROSALIA *en* LEONORE, *ter zyde.* GOTHOLD *en* SICHEL, *de deur een weinig opendoende.*
Zyn hart klopt in my als een hamer:	Myn hart, klopt in my als een hamer.	Ik heb nu voor niets meer te vreezen.
Want kwamen zy in deeze kamer,	Voorzeker zyn zy in die kamer.	Zy / Wy } Kunnen nu geruït hier weezen.
Zy braken al myn vlesfen kleen	Kom gaan wy, kom gaan wy daar heen.	Straks gaan zy ongemerkt weêr heen.

Korte ſtilte.

CLAUDIA, *tegen Vyzel.*

Wel nu dan, Meester dommiaan!
Wat vangen wy nu verder aan?

VYZEL.

Daar alles is vergeefs gedaan,
Zo laat ons dan naar bed toe gaan.

CLAUDIA *en* STORMWALD.	ROSALIA *en* LEONORE.	GOTHOLD *en* SICHEL.
Op dat die ſnaak hier blyven kan! Neen, man, daar komt gewis niets van.	Voortreflyk, 't gaat zo als 't behoort.	Zo gaan wy dan ſtraks ſchielyk voort.

CLAUDIA, *tegen Roſalia.*

Brui heen. Gy ſlaapt in myne kamer.

tegen Leonore.

By u ſlaap ik.

tegen Roſalia.

U fluit ik op.
En morgen geef ik u de ſchop.

STORMWALD.

En ik, ik ſlaap in deeze kamer,
Ik ga deez' nacht hier niet van daan.

VYZEL *tegen* STORMWALD.	CLAUDIA.	STORMWALD.	ROSALIA *en* LEONORE.
't Is goed, dit moogt gy mynentwegen.	't Is goed ik heb ook niets daar tegen.	Laat nu ſinjeur zig maar bewegen:	Dus is ons nu 't geluk weêr tegen,
De ſleutel hang ik hier maar aan,	Nu hy de deur niet uit kan gaan.	Het komt gewis hem duur te ſtaan;	Het is met onze vlucht gedaan.
Of gy misſchien vroeg op mogt ſtaan.	Nu is 't met zyn ontwerp gedaan.	Want leevend laat ik hem niet gaan.	Wat vangen wy tot redding aan!

Claudia geleid Roſalia in haar kamer en ſluit de deur toe, waarvan zy de ſleutel in de zak ſteekt; zy neemt Leonore by den arm en leid haar door de gangdeur uit. Leonore en Roſalia zien elkander bedrukt aan. Vyzel gaat ook door de gangdeur. Stormwald zet zich in een ſtoel.

ALLEN.

Goeden nacht, goeden nacht.

VYFTIENDE TOONEEL.

STORMWALD, *alleen. Hy zet zich om te ſlaapen. Men kan zien dat hy zeer dronken is.*

Nu mag ſinjeur komen:
Ik zal hem wel jaagen.

Hy neemt zyn deegen, met de ſcheede van zyn zyde en legt dien op de tafel.

Hy denkt nog lang daaraan.

Trekt

Hy trekt zyn rok en camisool uit en dekt zich daarmede.

En mogt ik — ook slaapen,
Zal hy het — niet waagen?

Hy word meer en meer slaaperig.

Ik durf hem — wel staan.

Begint te slaapen.

Ha! ha! gebeuren...
Ja! ja! wel bespeuren...

Al zachter.

Kom aan — ja — ja — kom aan.

Slaapt en snurkt.

ZESTIENDE TOONEEL.

STORMWALD, *slaapende*; SICHEL, GOTHOLD.
Zy zien eerst voorzichtig om en sluipen uit de kamer.

GOTHOLD *en* SICHEL, *zacht.*

Die wil minnen, moet ook waagen,
In gevaaren niet vertzaagen,
Als 't geluk niet aanstonds lagcht.
Liefde houd voor ons de wacht.

SICHEL, *neemt Stormwald het houten been af, daarna de rok, camisool, degen, stok en hoed.*

GOTHOLD.

Zeg my, wat is uw begeeren?
Waarom neemt gy deeze kleeren?

SICHEL.

Zachtjes, pak hem met my aan.

Zy neemen Stormwald met ſtoel en al op, draagen hem in Vyzels kamer en ſluiten de deur toe.

SICHEL.

Heer Bramarbas is mooy dronken.
Hy mag hier tot morgen ronken.
Deeze plunjes neemen wy:
En als officier komt gy.
Vroeg, eer wy de zon aanſchouwen,
Laat gy in zyn plaats u trouwen,
En daarmeê is 't afgedaan.

Hy neemt de ſleutel van de wand.

Als gy nu wilt, wy kunnen gaan.
Vind gy 't niet ook zo wel bedacht?

GOTHOLD.

Zo goed had ik het niet verwacht.

BEIDEN.

Die wil minnen &c.

Met het houte been, &c. heengaande.

Goeden nacht, goeden nacht.

Einde van het eerste Bedryf.

TWEE-

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het tooneel verbeeld een Straat.

KRUIDMAN.

ARIA.

Een doctor is toch op myn eer,
Tot nut in alle ſtaaten:
Men eert hem zelfs oneindig meer
Dan tien paar advocaaten.
Want wat word door dat volk gedaan,
Als adviſeeren, conſulteeren,
Refereeren, controlleeren,
Practizeeren, concludeeren,
En nog meer zulk goed in eeren?
Doch niemand kan het leven,
Zo als een doctor geeven;
Hy moet des morgens vroeg opſtaan,
En s'avonds laat eerst ſlaapen gaan.

TWEEDE TOONEEL.

KRUIDMAN, GALLUS.

GALLUS.

Heer Doctor, juist van pas zyt gy vroeg opgeſtaan.
Ik koom u bidden ſtraks meė naar myn heer te gaan.
Vertoef geen oogenblik. Ik moet met reden vreezen
Dat hy al dood zal zyn, eer gy by hem kunt wezen.

KRUIDMAN.

Dat is onmogelyk. ô Gy hebt geen verſtand
Van ziektens. Van een mug maakt gy een oliphant,
Ik moet veel beter dan al zyn bedienden weeten
De criſis van 't gevaar, naar reeglen, aftemeeten.
Uw heer is de eerste niet, dien ik recepten gaf.
Een eindeloos getal ligt door die kwaal in 't graf.
Ik heb zo meenig een daar aan den geest zien geeven.
Hy moet ten minsten nog drie dagen kunnen leeven.

GALLUS,

Gy weet niet...,

KRUIDMAN,

Hoe! Ik zou niet weeten? meent gy dan
Dat ik niet weet dat ook uw meester ſterven kan?
ter zyde. *hard.*
En dat hy ſterven zal. Doch eerst na vier, vyf dagen.

GALLUS.

Misſchien hebt gy gelyk. Maar wat ik u kwam klaagen
En wat gy noch niet weet, is dat, in deezen nacht,
De Apteker Vyzel hem een drankje heeft gebragt,
Dat, pas een uur daarna, hem 't doodzweet uit deed breeken:
Zo dat hy, toen ik ging, geen woord reeds meer kon ſpreeken.

KRUIDMAN.

De Apteker Vyzel! Hy heeft durven onderſtaan,
Om, zonder mynen last, by uwen heer te gaan?
Die onbeſchaamde guit! Durft hy zich dit vermeeten!
Maar wie hem haalen liet, dit mogt ik wel eens weeten.

GAL-

GALLUS.

Dit weet ik even min als iemand in ons huis.

KRUIDMAN.

Dit is alzo uw werk, kwakzalvers ſnood geſpuis!
Doch 't zal uw laatſte zyn, dit kan ik u wel zweeren,
Gy pillendraaijers baas! bemoei u met klisteeren.
Nu hoop ik dat de graaf maar ſchielyk ſterven mag,
Dan koomt dit fraaije ſtuk ten eersten aan den dag.

GALLUS.

Dit hoop ik niet, mynheer. Laat ons hier niet vertoeven,
En wil al wat gy kunt tot hulp des graafs beproeven.

KRUIDMAN.

ô Ezelskop! ô Pest van 't menschelyk geſlacht!
Vrees nu voor myne wraak: ik heb u in myn magt!
De beste wet, myn vriend, was die van 't oude Romen,
En 't waar te wenſchen, om zulk moorden voortekomen,
Dat onze magiſtraat daar beter acht op gaf.
Op 't misbruik onzer kunst ſtond daar de zwaarſte ſtraf:
Maar die zo wyze wet verliest men thans uit de oogen.

GALLUS.

Help eerst de graaf, mynheer; ik ken uw groot vermogen.

KRUIDMAN.

Te Romen was een arts, de heiligſte perzoon.
't Is waar de kap was daar alleen die geen tot loon
Die, zo door Theorie als de oeffning had beweezen,
Dat hy de ſlimſte kwaal kon uit den grond geneezen.

GALLUS.

Inmiddels ſterft myn heer.

KRUIDMAN.

'T Is buiten myne schuld.
Waarom word zulk gespuis in onze stad geduld?
Had Vyzel in dat land het doctren zich vermeeten,
Men had op 't oogenblik hem in 't cachot gesmeten.

GALLUS, *ongeduldig*,

In 's hemels naam, mynheer, hy is naby de dood.

KRUIDMAN.

Nog niet, myn vriend, nog niet. Dit wyze volk gebood
Dat als het misbruik door bewyzen was gebleken...

GALLUS.

Dat volk bestaat niet meer: waarom van hen te spreeken,
Terwyl myn arme graaf inmiddels sterven moet.

KRUIDMAN

Geef hem koud water in; laat hem tien oncen bloed.
Dit is het al, adieu.

GALLUS.

Gaat gy niet met my heenen?

KRUIDMAN.

Heeft hem myn wyze raad niet eerder goed geschenen,
Dan mag hy nu ook zien hoe Vyzel hem geneest.
Ik kom niet meer na dat die by hem is geweest;
Want als ik by hem kwam, nu hy reeds is bedorven,
Zou 't dan niet heeten, hy waar door myn schuld gestorven?
Ik word ook buitendien, nog by een' man verwacht,
Die al acht dagen in zyn bed heeft doorgebragt.
Uw heer heeft in 't geheel vyf dagen maar gelegen;

Die

Die andre gaat dus voor; dit fpreekt my niemand tegen.

GALLUS.

Maar mooglyk is hy dood.

KRUIDMAN.

Wat zou 't dan zyn? Geen nood,

Laat hem dan nog wat bloed.

GALLUS.

Dit helpt dus na de dood?

DUO.

GALLUS

Vervloekt zyt gy met uw methode.
Gy zyt een doctor voor de hel.

KRUIDMAN.

Ik wyk niet af van myne mode;
Want ik verfta myn kunst te wel.

GALLUS.

Wat moet men niet een' mensch beklaagen,
Dat hy, by zo veel andre plaagen,
De doctors ook nog noodig heeft!

KRUIDMAN.

Wat moet men niet een' mensch beklaagen,
Als hem, wanneer hem ziektens plaagen,
Een doctor geen recepten geeft!

GALLUS.

De zieken is zomtyds begraaven,
En nog weet zynen doctor pas,
Wat des verftorvnen krankheid was.

KRUIDMAN.

Het voegt u niet zo door te draaven.

GALLUS.

Dit kan ik met bewyzen ftaaven.

KRUIDMAN.

Ik zal u ftraffen, op myn eer.

GAL-

GALLUS.

Kom, ga met my naar mynen heer.

KRUIDMAN.

Neen, neen, daar kom ik nimmer weêr,

GALLUS.

Nu kan ik myn gezegden staaven.
'k Zie dat u zelf den moed begeeft.

KRUIDMAN.

Ik ben een man, geëerd by braaven,
Die veelen schoon geholpen heeft.

GALLUS.

Die veelen schoon begraaven heeft.

Gallus binnen.

DERDE TOONEEL.

KRUIDMAN.

Loop, lompe guit, ik zal u leeren my te hoonen.
Kom maar eens in myn macht, dan zal ik u beloonen.
'k Zou by uw' meester gaan! Neen, dit niet, lieve man.
Ik zal zo gek niet zyn, nu 'k hem niet helpen kan.
Maar Vyzel kwam by tyds: nu heb ik niet te vreezen
Dat my de dood des graafs in 't minst nadeelig weezen,
Of my myn goeden naam en eer beneemen zal.
Hy krygt alleen de schuld; en, by die lui vooral,
Is 't my byzonder lief als ik my vry kan spreeken,
En misslag of verzuim aan andren op doen breeken.
Maar zacht: ik moet volstrekt eerst by myn zieken gaan;
Dan klaag ik, by den raad, myn apothecar aan,
Waar ik, met kracht van taal, door stelsels zal bewyzen

Dat

Dat ik eerst tot op 't hoogst de krankheid moest doen ry-
Dat dit de crisis was, en ik het grootst gevaar (zen,
Nu reeds te boven was: daar uit besluit men klaar
Dat, zonder Vyzels komst, de kranke nog zou leeven,
En dat hy is door hem, en niet door my, vergeeven.
Dan word die charlatan het doctren ras belet,
En hy, nog bovendien, vast uit de stad gezet.

Hy vertrekt.

VIERDE TOONEEL.

Het tooneel verbeeld de kamer uit het eerste bedryf.

VYZEL.

Hoe! Stormwald is al weg! hy heeft ons vroeg verlaaten.
'k Geloof de dronkenschap is eigen aan soldaaten;
Want anders weet ik niet hoe 't moogelyk kan zyn
Dat hy gezond blyft, by 't gebruik van zo veel wyn.
Ik moet toch, hoe 't ook zy, myn dochters lot beklaagen;
Want kan een dronkäart ooit een jonge meid behaagen?
't Is waar hy heeft veel geld, maar dit is ook het al:
Dus vrees ik dat zy hem nooit veel beminnen zal.
Zy word ook bovendien door Gothold aangebeden:
Hy is ook ryk en jong, daarby gezond van leden,
En ik had reeds voorlang hun huwlyk toegestaan;
Maar 't is myn' vyands zoon; dit gaat nog minder aan.

ARIA.

ARIA.

Neen, neen; dit heeft in 't minst geen ſchyn.
Zou zy myn' vyands dochter zyn,
Die my ſteeds wil proſtitueeren,
En voor de faculteit citeeren?
Neen, neen; dit heeft in 't minst geen ſchyn.
Hy die my zoekt beſpot te maaken,
Myn kunst en proeven ſtout durft laaken,
't Geen ik ontdekt heb durft verachten,
En altoos naar myn val zal trachten!
Neen, neen; dit heeft in 't minst geen ſchyn;
Nooit zal zy zyne dochter zyn,
Neen, nooit zal zy zyn dochter zyn.

Hy haald de ſleutel uit zyn zak, en ſteekt die in 't ſlot van zyn kamer.

De dieven zouden zich in dit vertrek verſteeken!
Neen, Claudia, 't was mis: ik ken reeds uwe ſtreeken.
De deur is op het ſlot, dit wist ik al te vast.
Gy dacht misſchien dat ik, door uw verhaal verrast,
U zonder tegenſpraak in dit vertrek zou laaten;
Doch 't gaat zo niet, mama, die vond kon u niet baaten;
Ik ben u veel te ſlim; men vangt my niet zo dra.

Hy wil de deur openen.

Nu nog eerst hier gezien, eer 'k naar den graaf eens ga.

Hy blyft ſtaan.

Maar is 't wel noodig? Want het is by my bewezen
Dat myn arcanum wis zyn ziekte heeft geneezen.

VYF.

VYFDE TOONEEL.

VYZEL, SICHEL *gekleed als Stormwald, en hebbende zyn houten been aangebonden,* GOTHOLD *gekleed als een Notaris.*

SICHEL, *de ſtem en houding van Stormwald naarbootzende.*

Waar ſatan, vaderlief, komt gy zo vroeg van daan?

VYZEL.

Ha! Goeden dag, myn Zoon! Zo vroeg reeds opgeſtaan?

SICHEL.

Verlangend naar het uur, dat nu haast zal genaaken,
Waakte ik den halven nacht, om alles klaar te maaken.
Hier heb ik reeds 't contract. Roep nu ons volk by een;
Dan zyn wy voort gereed en gaan met eenen heen.

VYZEL.

Zy zullen voort hier zyn. Maar, zoon, mag ik ook weeten
Waarom gy u zo haast?

SICHEL.

Hebt gy deez' nacht vergeeten?
Ik, by myn ziel, noch niet. Dit ſtuk was al te ſchoon.
Neen, zo gezegt, ik word, eer 't middag is, uw' zoon.
Een van de twee, of 'k moet uw dochter laaten loopen.

VYZEL.

Nu, nu, wees niet zo boos; dit willen wy niet hoopen!
Maar nog is my 't geval van gistren te geleerd,
En, ik beken u vry, 'k geloof gy zaagt verkeerd;
Want, kyk, ik heb de deur zeer dicht op 't ſlot gevonden;
Hoe

Hoe is 't dan mooglyk dat hier dieven komen konden?

SICHEL.

De duivel haal my! 't is zo waar als wy hier ſtaan:
Ik heb ze beiden door het vengſter in zien gaan.
Ik was niet dronken. 'k Wed, om duizend ſtuks ducaaten,
Dat ik den ſchelm hier vind. Wilt gy my zoeken laaten?

Hy wil naar de kamer gaan, doch Vyzel ſtelt zich voor de deur en houd hem terug.

VYZEL.

Neen. Geen profanen mensch ontheiligt dit vertrek.

Gothold geeft geduurende dit geheele tooneel, door tekens te kennen dat hem het gedrag van Sichel mishaagd.

SICHEL.

De drommel is zo niet! of houd gy my voor gek?
Ik laat uw dochter daar, zo gy niet wilt gedoogen....

VYZEL.

Doe dat zo als gy wilt; maar dat onheilige oogen
Myn kunst geheimen dus beſchouwen zouden! Neen;
Dit ſtem ik nimmer toe.

GOTHOLD, *ter zyde.*

Ik beef.

SICHEL.

Nu. 'k Ben te vreên.
Haal dan uw vrouw en kind: maak ſtraks hier weêr te wezen.
Daar hebt gy nu 't contract, laat haar 't vooraf maar leezen,
Dan houd het ons niet op.

VY-

VYZEL.

Ik ga haar haalen.

SICHEL.

Goed.

Vyzel gaat binnen.

ZESDE TOONEEL.

GOTHOLD, SICHEL.

GOTHOLD.

In 's hemels naam, myn vriend, bedenk toch wat gy doet.
Had hy uw' wil gedaan, dan waren wy verloren.

SICHEL.

Ik ken hem reeds zo lang, zou hy naar reden hooren?

GOTHOLD.

Daar by schreeuwt gy zo hard, als nu de Capityn
Daar door eens wakker wierd.

SICHEL.

Geen nood, dank zy de wyn!
Dat zuipkalf slaapt en snurkt gewis den gantschen morgen.
Maak nu uw zaaken goed: voor alles moet gy zorgen
Dat gy het één contract voorzichtig maakt van kant:
Gy hebt het andere voorzeker by de hand?

GOTHOLD, *haalt het contract uit zyn zak.*

Hier is't: maar hoe zal't gaan? Ik moet den uitslag vreezen.

SICHEL.

Ei, kom! Een minnaar moet zo drommels bang niet wezen.

Met wat geluk en moed, bezwykt men nooit in 't veld.
't Was immers tot nu toe met ons zeer wel gesteld.

GOTHOLD.

Ach! Sichel, waren wy slechts de oudren reeds ontvlo- (den!

SICHEL, *hem naspreekende.*

En reeds met hen verzoend! Meer had gy niet van noo- (den.
Wy waagen zacht noch meer, na 't geen reeds is gewaagd.
De meisjes zyn voor ons: schep moed, wees onvertzaagd.

Aan de deur van Rosaliaas kamer.

Hé, Roosje! ô Engelin, myn lief, myn uitverkoren!
Ach! wil, myn hart tot troost, uw stem eens laaten hooren.

ZEVENDE TOONEEL.

SICHEL, GOTHOLD, ROSALIA.

ROSALIA, *binnen.*

Wie klopt daar aan de deur.

SICHEL.

Uw dienaar, lieve meid!
Ik ben 't, uw vriend, uw slaaf.

ROSALIA, *binnen.*

Wat onbezonnenheid!
Om 's hemels wil, ga heen, dat ze u hier niet ontdekken.

SICHEL.

Lief meisje, vrees dit niet, wy kunnen voort vertrekken.
Wy zyn thans baas in huis, en gaan hier uit en in.
Wat kan de liefde niet, myn schat, myn engelin!
Ach! als gy alles wist gy waart met my bewogen.

Ik

Ik ben verminkt en krom, verloor één van die oogen;
Wier glans u meenigmaal ten ſpiegel heeft verſtrekt.
Maar, Stormwald nu gelyk, met pleisters is bedekt.

ROSALIA, *binnen.*

Wat is 'er dan geſchied?

GOTHOLD.

Zacht, of wy zyn verloren.

SICHEL.

Doe open, als gy kunt, dan zal ik 't u doen hooren.

ROSALIA, *na een oogenblik aan 't ſlot gedraait te hebben, komt buiten en gilt.*

Ach!

GOTHOLD, *geeft haar door tekens te kennen om ſtil te zyn.*

Stil.

ROSALIA.

Hoe dus verkleed? Ik ſta geheel verſtomd.

SICHEL.

De liefde, zoete meid, heeft ons zo fraay vermomd!
Ons oogmerk is alleen 't verlosſen van u beiden,
En 't is ons reeds gelukt den ouden te misleiden.
De waare Stormwald ligt en ſlaapt in dat vertrek;
Ik trok zyn klêeren aan, en nu ziet de oude gek
My voor zyn ſchoonzoon aan, en ging dus, zonder draalen,
Ter teekning van 't contract, zyn vrouw en dochter haalen.
Dit houd ons niet lang op: wy gaan als dan, in ſchyn,

Van hier naar myn kwartier, en, eer zy vaardig zyn,
Zyn wy op vreemden grond, wy laaten ons verbinden,
En kunnen deezen nacht ons weder hier bevinden.
Hoe vind gy dit ontwerp?

ROSALIA.

Voortreflyk uitgedacht,
Als alles flechts zo gaat gelyk gy het verwacht:
Dus dient gy wat gy doet vooraf wel te overleggen.

SICHEL.

Geen nood! maar blyf noch wat, 'k heb u nog veel te zeg(gen.

GOTHOLD, *tegen Rofalia.*

Maar was 't niet wel zo goed dat ge u hier naast begaf?
Want, als hier de oude kwam, liep 't ligt niet maklyk af.

SICHEL.

't Is goed: maar ik ga meê: ik moet vooraf haar fpreeken.
Hoort gy het minst gewag, geef my dan maar een teken.

Sichel en Rofalia gaan in haar kamer.

ACHTSTE TOONEEL.

GOTHOLD, *alleen.*

'T Is onbegrypelyk hoe ftout hy alles waagd:
'tGeen hy niet acht noch telt, maakt my beangst, verzaagd.
Ik ben zo bang: en hy durft wat hy wil beginnen.
Neen: hy kan zeker zo oprecht als ik niet minnen.

Die bemint mag wel iets waagen,
Zonder onbezonnenheid.
De belooning, als wy flaagen,
Is de weltevredenheid.

My

My dunkt ik hoor gerucht. Kom, Sichel, schielyk voort.

SICHEL, *komt uit de kamer, Rosalia sluit die van binnen toe.*

Courage nu, en speel uw rol zo als 't behoort.

NEGENDE TOONEEL.

GOTHOLD, SICHEL, VYZEL,
CLAUDIA, LEONORE.

VYZEL, *by 't inkomen, tegen Leonore.*

Myn liefste kind, laat u door onzen raad beweegen:
Wy meenen 't goed met u: daarom spreek niet meer tegen.

SICHEL.

Ha! eindlyk komt gy toch. Gy laat my lang hier staan.
De duivel haal my zo 'k niet meende heen te gaan:
Want ik ben buitendien geen vriend van lang te teemen.
En, zullen we aan myn huis nog eerst 't ontbyt gaan neemen,
Dat ik reeds heb besteld, dan word het waarlyk tyd.

CLAUDIA.

Dit komt dat gy zo vroeg reeds op de beenen zyt.
Had gy my dit gezegd, 'k had u niet wachten laaten.

SICHEL.

Ja, moeder Claudia: 't is eigen aan soldaaten,
Die zyn prompt by de hand; 't is nooit te vroeg in 't veld,
En meest is, voor den dag, den vyand neergeveld.
Wat dunkt u? laat ons nu zo kort als mooglyk weezen.
Wat zegt gy van 't contract? Hebt gy het doorgeleezen?

VYZEL.

't Contract is wonder wel, ik las het met vermaak.

CLAUDIA.

De bruidſchat is te klein.

SICHEL.

Kom, kom, dit is myn zaak,

tegen Gothald. *tegen Vyzel.*

Notaris, ga nu voort. Laat ons nu onderſchryven.

tegen Claudia.

Maar noch wat, moederlief, moet Roosje daar nog blyven?

Ontſla het arme kind, zy zit daar zo alleen.

CLAUDIA.

O Wat, zy zit daar goed.

SICHEL.

Neen, voor den duivel, neen!

Zy moet in vryheid zyn, eer ik heb ondertekend;

Want ik heb by 't ontbyt voor haar ook meêgerekend.

CLAUDIA.

Terwyl 't uw wil zo is, Mynheer, laat ik haar vry.

Claudia laat Roſalia uit. Gothold neemt middelerwyl Vyzel het contract uit de hand, verwisſelt het onbemerkt, geeft Leonore een pen, en neemt een deftige houding aan.

CLAUDIA, *tegen Roſalia.*

Gedraag u als 't behoort, en pas wel op dat gy

U niet meer onderſtaat myn dochter aan te dryven

Tot ongehoorzaamheid.

LEONORE, *werpt de pen op de tafel.*

Ik zal 't niet onderſchryven.

TIEN-

TIENDE TOONEEL.

GOTHOLD, SICHEL, VYZEL, CLAUDIA, LEONORE, ROSALIA.

VYZEL *en* CLAUDIA.

Hoe! gy durft uw ouders hoonen,
En weerbarſtig u betoonen?
Wat! gy ondertekend niet?

LEONORE.

Neen, ik onderteken niet,

CLAUDIA *en* VYZEL.	SICHEL.	ROSALIA *en* GOTHOLD.
Voort, hier helpt geen wederſtreeven.	Voort, hier helpt geen tegenſtreeven	ô Zy had reeds onderſchreven,
Neemen haar tusſchen beiden.	*Wil haar by de hand neemen, zy ſtoot hem terug.*	
Onderteken op 't moment.	Onderteken op 't moment.	Zo de zaak haar was bekend.

LEONORE.

Ach! myn ouders, ſpaar myn leven.

CLAUDIA, VYZEL *en* SICHEL.

Gekheid, gekheid, voort geſchreven.

GOTHOLD *en* ROSALIA.	LEONORE *tegen* VYZEL.
Hy zal alles nog bederven,	Laat my toch van u verwerven.
Als hy handelt met geweld.	Dat de zaak zy uitgeſteld.

CLAUDIA *en* VYZEL.	SICHEL.
Kom, gy zult daarvan niet ſterven	Voort, gy zult daarvan niet ſterven,
Of wy handlen met geweld.	Of wy handlen met geweld.

ROSALIA, *wil by Leonore gaan.*

Liefſte, laat ik met u ſpreeken.

CLAUDIA, *houd haar terug.*

Voort, wy kennen uwe ſtreeken.

ROSALIA.

Gun my maar een enkel woord.

VYZEL, CLAUDIA *en* SICHEL, *ſtooten haar terug.*

Geen twee letters, voort, voort, voort.

GOTHOLD, *ter zyde, tegen Sichel.*	LEONORE, *tegen Vyzel en Claudia.*	ROSALIA.	CLAUDIA *en* VYZEL, *tegen Roſalia.*	SICHEL, *tegen Gothold.*
Zyt gy dronken of bezeten?	't Is de tyd vergeefs geſleten.	Mogt ik u 't geluk doen weeten,	Zwyg! Wat durſt gy u vermeten?	Ei, ik heb u noch niet vergeeten
Inderdaad gy lykt wel mal.	Wat ik doen moet weet ik al.	Dat u wacht: gy tekende al.	Wat gy voor hebt weet ik al.	Hoe ik my gedraagen zal.

SICHEL.

Stil: ik zal als bruigom ſpreeken,
Eer de tyd heel is verſtreeken,
En verzoek ſtilzwygenheid.

tegen Leonore.

Juffrouw, zyt gy bezeten?
Want, ik mogt wel eens weeten,
Wat heb ik voor gebrek?

ROSALIA *en* GOTHOLD, *ter zyde.*

Hy word volſlagen gek.

SICHEL, *tegen Leonore.*

Kan ik u niet behaagen?
Ik heb het recht te vraagen
Wat of gy aan my vind.

ROSALIA *en* GOTHOLD, *ter zyde.*

Wat kwelt hy 't arme kind!

SI.

SICHEL, *tegen Leonore.*

Ik weet reeds hoe ontzind
Gy Kruidmans zoon bemind.

ROSALIA *en* GOTHOLD, *ter zyde.*

Wat kwelt hy 't arme kind!

LEONORE, *tegen Sichel.*

Hy word door my bemind.

VYZEL.	CLAUDIA.	SICHEL.	GOTHOLD *en* ROSALIA.
Hoe nu? myn vyands zoon.	Ja, doctor Kruidmans zoon?	Wat? Doctor Kruidmans zoon?	Dit dreigen ſtaat hem ſchoon.
Hoe onwaardig! hoe vermeten!	Hoe onwaardig! hoe vermeten!		
Hoe! myn ergſten vyands zoon?	Onzen ergſten vyands zoon?		

GOTHOLD *en* ROSALIA, *ter zyde, tegen Sichel.*	LEONORE.	SICHEL, *tegen Leonore.*
Heeft de duivel u bezeten?	Nimmer zal ik hem ô vergeeten.	Die ſchelm moet gy vergeeten.
Zo te dreigen ſtaat u ſchoon.	Ik ſchenk hem myn hart ten loon.	Of ik ſpreek op hooger toon.

LEONORE.

Ik zal eeuwig hem beminnen.
Voor zyn hart, bezit hy 't myn*.

SICHEL, *ter zyde, tegen Gothold.*

Dit gaat goed, dit ſtreelt uw zinnen.
Nu kunt gy gelukkig zyn.

VYZEL *en* CLAUDIA.	GOTHOLD *en* ROSALIA, *tegen Sichel, ter zyde.*	LEONORE, *ter zyde.*	SICHEL, *ter zyde, tegen Gothold.*
Teken zonder wederstreeven.	Waar't contract slechts onderschreven!	Tot myn ramp in de echt te leeven!	Wil haar straks te kennen geeven
Of gy zyt ons kind niet meer.	Ik vrees voor den uitslag zeer.	Neen, de dood kies ik veeleer.	Dat gy Gothold zyt, Mynheer.

VYZEL *en* CLAUDIA, *tegen Leonore.*

Onderteken.

LEONORE.

Nimmermeer.

SICHEL.

Stil. Gy moet een weinig toeven.

tegen Gothold.

Kom, Mynheer. Gy moet beproeven
Wat welsprekenheid vermag.

Sichel geleid Vyzel en Claudia ter zyde, als hun een geheim willende ontdekken, Gothold gaat aan de andere zyde naast Leonore staan, Rosalia sluipt ook by haar.

GOTHOLD, *zich ontdekkende,* ROSALIA, *beiden tegen Leonore.*

Zult gy nu noch u bedenken,
Schriftelyk {hem / my} uw hart te schenken,
Zo als uw mond reeds heeft gedaan?

SICHEL, *tegen Vyzel en Claudia.*	LEONORE, *tegen Gothold.*	VYZEL *en* CLAUDIA, *tegen Sichel.*
Hy ontdekt haar in vertrouwen,	Waarom my zo lang te krenken?	Waarom dit niet eer te ontvouwen,
Kruidman zal een andre trouwen.	'k Zal my nu niet meer bedenken,	Dat hy zal een andre trouwen?
Dit beslist gewis de zaak.	En ik teken met vermaak.	Ziet, zy tekent met vermaak.

LEONORE, *getekend hebbende.*

Hier is 't teken van myn hand.

SICHEL, *tegen Gothold en Rosalia.*

Handelde ik nu met verstand?

GOTHOLD *en* ROSALIA.

Ja, wy pryzen uw verstand.

SICHEL, *schynt ook te tekenen en geeft het contract aan Gothold.*

Ja, gy handelt met verstand.

ALLEN.

't Zy van uw trouw het onderpand.

ALLEN, *ter zyde.*

Nu heb ik niet meer veél te vreezen,
En mag al wel te vreden wezen,
Dat deeze pooging is geslaagd.
Hy wint toch niets, die niet veel waagt.

SICHEL, *tegen Leonore.*

Nu, kleine toverheks, nu zyt gy toch myn bruid.

LEONORE, *zuchtende.*

Ja, 't noodlot wilde 't zo— ik volg dus zyn besluit.

VYZEL.

Gy hebt gelyk, myn kind, verban uw dwaaze grillen,

Het

Het noodlot heeft nu eens het zo beschikken willen;
En, had het noodlot ook die zaak niet toegestaan,
Dan had het die gewis een and'ren weg doen gaan;
Want wat het noodlot wil kan niemand wederstreeven;
Het wil het zo en dwingt ons naar die wil te leeven:
Men kan het niet ontgaan: die tegenstreeft gaat mis:
Want denk, myn lieve kind, dat nootlot noodlot is.

CLAUDIA.

Zwyg met uw noodlot stil, want ik wil met u wedden
Dat gy weêr zelf niet weet hoe u hieruit te redden.
Gy praat gelyk een gek. *Zy* is nu Stormwalds vrouw,
Niet door het lot, maar om dat ik 't zo hebben wou.

SICHEL.

Recht zo! Gy hebt gelyk een woord meê inteleggen.
Wat gy wilt moet geschiên, hier helpt geen tegenzeggen.
Nu wacht ons reeds 't ontbyt. Myn Heer gaat, met myn bruid.
En myn aanstaande nicht, naar myn kwartier vooruit:
Wy volgen dan terstond.

GOTHOLD.

'k Ben met uw wil te vreden.

CLAUDIA.

En waarom dit? Ik ga maar even my verkleeden;
Dus wagt een oogenblik, dan gaan wy saamen heen.

E L F.

ELFDE TOONEEL.

VYZEL, GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA, LEONORE.

GOTHOLD, *ter zyde, tegen Sichel.*

Hoe zal 't nu met ons gaan?

SICHEL, *ter zyde, tegen Gothold.*

Geduld, wees maar te vreên.

tegen Vyzel.

Dees heer moet naar zyn huis, en kan niet langer wachten.
Hy heeft het druk.

VYZEL.

Zy komt ſtraks weêr naar myn gedachten.
Heb wat geduld.

SICHEL.

Maar niet te lang

VYZEL, *tegen Leonore.*

Wel nu, myn kind,
Het ſchynt my dat gy u reeds meer gerust bevind.

LEONORE.

Neen, Vaderlief, noch niet.

VYZEL.

Nu, nu, dit zal zich voegen.
Eer 't jaar nog om is, ſtrekt u 't huwlyk tot genoegen.

LEONORE.

ARIA.

Tevredenheid is meer dan kroonen,
Byzonder in den echtenſtand.
Daar zuivre liefde en eendracht woonen.
Is de echt altoos een roozenband.

Zy ziet Gothold teder aan, die haar onbemerkt de hand kuscht.

Word my dit heil gegeeven,
Mag ik te vreeden leeven,
Dan word myn' ſtaat door my geächt,
Verr' boven ſchatten, praal en pracht.

VYZEL.

Gy hebt gelyk, myn kind, vrees niet, het zal wel gaan.

SICHEL.

Wat blyft uw vrouw lang uit! 't Verveelt my hier te ſtaan.

VYZEL.

Wacht noch een oogenblik, zy zal niet lang verbeiden.

SICHEL,

Mynheer zal naar myn huis de juffers wel geleiden:
Wy volgen dan met een.

GOTHOLD, *tegen Leonore, haar den arm aanbiedende.*

Mejuffrouw, gun my de eer...

ROSALIA.

Maar Claudia word boos.

VYZEL.

Dit vrees ik ook, Mynheer.

SICHEL.

Dit kan zy als zy wil. Ik wil niet langer wachten.
Of wel ik ga alleen, en lagch wat met haar klachten.

GOTHOLD, *tegen Vyzel.*

Ik raad u, als een vrind, dat gy zyn wil voldoet.
Hy geeft niet toe.

VYZEL.

Geduld, als 't dan zo weezen moet.

tegen Sichel.

Maar voor uw reekning, Zoon, dan heb ik niets daartegen.

SICHEL.

Ja wel, dit neem ik aan, wees daarmeê niet verlegen.

LEONORE.

Gy volgt op 't oogenblik?...

SICHEL.

ô Ja, 'k geef u myn woord.

ROSALIA. *weggaande.*

'k Verlang u weer te zien.

GOTHOLD, *leid Rosalia en Leonore weg.*

Kom, Juffers.

SICHEL, *ter zyde, tegen Gothold.*

Ras, maak voort.

Gothold, Rosalia en Leonore binnen.

TWAALFDE TOONEEL.

VYZEL, SICHEL.

SICHEL, *ter zyde.*

Nu hoop ik maar dat zy het oudje niet ontmoeten.

VY-

VYZEL.

Myn zoon, ik vrees voor u. Gy zult het moeten boeten:
Want, als myn vrouw hier komt, hoe drommel zal 't dan gaan?

SICHEL, *die bestendig naar de deur ziet waardoor de andere afgegaan zyn, en te luisteren schynt, ziet Vyzel aan.*

Wat duivel, heer papa, 'k hoor u verwondert aan.
Foei schaam u: wees een man: dus voor zyn vrouw te vreezen!
Wel satans! zo myn wyf alleen de baas wou weezen,
Ik zou haar jaagen. Maar het is uw eigen schuld;
Gy leed haar heerschappy met al te veel geduld.
Een vrouw moet in 't begin voor ons te zwichten leeren.
Gy zult eens kyken, hoe 'k de myne zal regeeren.

VYZEL.

Ja, ik geloof heel wel dat gy u 't huisgebied
Niet ligt ontwringen laat: maar dit helpt my nu niet.
Zy zal, dit zult gy zien, nog tot den avond kyven.

SICHEL. *ter zyde.*

Wees maar niet bang; geen nood. Om hier nu lang te blyven,
Is ook geen zaak: zy zyn reeds weg; dus is 't myn tyd.

VYZEL.

Wat spreekt gy met u zelf—vreest gy ook haar verwyt?

SICHEL.

Ik vreezen voor een wyf! Wat drommel zou dat wezen.
Geen kaerel als een boom kan my in 't minst doen vreezen.
Maar meent gy dat ik juist naar haar gekyf verlang?

VY-

VYZEL.

Zo is het net met my: 'k ben anders ook niet bang

SICHEL.

Maar ik zal by haar gaan, eer zy begint te kyven.

VYZEL.

't Is goed, ik ga ook meê.

SICHEL.

Neen, neen, gy moet hier blyven.

Hy wil gaan, intusschen roept Stormwald in 't naaste vertrek.

DERTIENDE TOONEEL.

VYZEL, SICHEL, *op 't Tooneel,*
STORMWALD, *binnen.*

STORMWALD.

Hei! hel en duivel! hei! Wat is dat voor een gat?

VYZEL, *ontsteld.*

Houd Sichel terug.

Wat of dát wezen mag! Ei, luister, wat is dat?

SICHEL, *ter zyde,*

Kon die vervloekte vent niet nog wat langer slaapen?

STORMWALD, *schreeuwt.*

Moord! brand! waar ben ik hier?

VYZEL.

Hoe zit dat daar geschapen!

Neen, dit begryp ik niet.

SICHEL.

Ik heb 't u wel gezegt,
Maar gy geloofde 't niet; gy ziet ik heb toch recht.
Maar wacht, ik zal dien klant wel degelyk betaalen.
Blyf hier een oogenblik, dat ik de wacht ga haalen.

VYZEL.

Neen: gy blyft hier — ik ga — ik kan veel gaauwer gaan.

STORMWALD.

Heer Vyzel, Claudia —

VYZEL.

Die ftem? hy fpreekt my aan.

SICHEL, *verlegen.*

Hy ftoot hem de deur uit.

't Is fchelmenwerk, voort, voort.

STORMWALD.

Zou my geen duivel hooren?

SICHEL, *alleen op 't tooneel.*

't Ziet lief voor my hier uit. — Ik ben vervloekt gefcho- (ren.
Wat blyft my nu te doen? ik waar' reeds heengegaan,
Dat zweer ik by myn keel, had hy 't maar toegeftaan.
Dit is 't gevolg van die verdorde complimenten.

Hy gaat naar de kamer, waarin Rofalia opgefloten is geweest, en vind die nog open.

Ei, hier is nog retraite.

Hy trekt rok en camifool uit, gespt het houte been af, en werpt al wat tot Stormwalds kleeding behoort, op den grond.

STORM-

STORMWALD.

ô Duizend ſappermenten!
Ik breek hier alles kort en klein.

SICHEL.

Het is verbruid.
Ik weet geen andren raad: ik moet het venſter uit.
Waar 't zuipbeest één kwartier nog maar in ſlaap gebleven!
Maar ik bedenk al wat: de moed niet opgegeeven.

Hy gaat in de kamer en ſluit die van binnen toe.

VEERTIENDE TOONEEL.

VYZEL, STORMWALD.

VYZEL.

De wacht zal zo hier zyn. Wat ligt hier op den grond?

STORMWALD, *binnen.*

Heer Vyzel—voor den droes: kom, open dan terſtond.

VYZEL.

Ik weet het niet—my dunkt daar Stormwalds ſtem te hooren.

STORMWALD, *binnen.*

Vrouw Vyzel,—hoor.

VYZEL.

Ik beef.

STORMWALD, *binnen.*

Doe open, 'k zal hier ſmooren.

VYZEL, *beangst.*

Hoe gaat dat toe? ach, ach! het moest zyn geest niet zyn!

STORMWALD, *binnen.*

Doe op!

VYZEL.

Wie is daar in?

STORMWALD, *binnen.*

Wel, ik, de kapitein,
De bruigom van uw kind. Gy hebt voor niets te vreezen.

VYZEL.

De hemel sta my by! hy schynt het zelf te wezen.

STORMWALD, *binnen.*

Maak op dan.

VYZEL.

Ja, met een.

Hy doet bëangst open. Stormwald komt, zonder rok, camisool of hoed, het eene been op een stoel voortschuivende uit de kamer. Vyzel stuift terug.

Zyt gy 't, of is 't uw geest?

STORMWALD.

Ik ben het zelf: wat is dit voor manier geweest,
In dat vervloekte hok my zo maar neêr te leggen?

VYZEL.

Myn heiligdom een hok! en dit durft gy my zeggen?

Hy ziet beangst in het vertrek.

ô Groote Paracels! gy hebt het niet geweerd,
Dat dit gewyd vertrek zo schandlyk wierd ontëerd!

tegen Stormwald.

Doch hoe kwaamt gy daarin? wie maakte u zo vermeeten?

STORMWALD.

Hoe duivel weet ik dat? dit moogt gy zelf best weeten.

VY-

VYZEL.

Gy waart zo even hier.

STORMWALD.

Wie ik? Zyt gy dan gek?

VYZEL.

Neen, dat zyt gy misschien: gy waart in dit vertrek,
En hebt, hier daar ik sta, 't contract straks onderschreven.
Zou hier dit spel dan door den duivel zyn bedreven!

STORMWALD.

Daar ik hier leevend sta, maakt gy my tot een spook.

VYZEL.

Ik weet wel wat ik zeg: gy zond myn dochter ook
Met uw notaris, om in uw kwartier te ontbyten.

STORMWALD.

Ik hoop niet dat gy my voor dronken wilt verslyten?
Na dat ik gistren u voor 't laatste heb gezien,
Zag ik geen enkel mensch. Ik weet ook buitendien
Niet wie of my myn been en kleed heeft afgenomen,
Veelmin hoe dat ik in die kamer ben gekomen.

VYZEL.

Dan is 't bedrog, ô ja: zo wel Rosalia
Als Leonoor zyn weg. Ik moet haar daadlyk na.

Hy wil gaan.

STORMWALD, *houd hem terug.*

Halt, blyf, mynheer, en help me om eerst my aan te klee-(den:
Ik kan hier zo niet staan.

VYZEL, *helpt hem.*

Myn bloed kookt in myn leden; —
Maar wie die schelm mag zyn, die u hier heeft verbeeld,
En wie het was die voor notaris heeft gespeeld,
Is een geheim voor my, dat my de tyd moet leeren.

STORMWALD.

De jonge Kruidman was 't: hierop durf ik wel zweeren.
Ik zeide u 't gisteren al, gy hield het voor gesnap:
Maar, satans! 'k zal dien schurk betaalen voor die grap.

A R I A.

Ha! mortieren en granaaten!
Zo te handlen met soldaaten?
Maar gy krygt 't verdiende loon.
In de dichtste kogelregen,
Heb ik honderden doorreegen:
Alles beefde voor myn degen:
Niemand stond myn woede tegen;
Tot een eind kwam aan het slachten,
En wy zegetekens bragten:
'k Vloog nog stout den vyand na,
Tot men riep: Victoria.
En, na zo veel krygsgevaaren,
Zal my dit hier wedervaaren?
Neen, bliks bomben en granaaten!
Zo speeld men met geen soldaaten.
Schurken, wacht, gy krygt uw loon;
Bloedig wreek ik deezen hoon.

Zy willen gaan als Claudia komt.

VYF-

VYFTIENDE TOONEEL.

VYZEL, STORMWALD, CLAUDIA.

CLAUDIA.

Waar heen? Nu ſpreek; waar heen?

VYZEL.

Ach! kind, wy zyn bedroogen.
Die ſchelmen hebben ons op't ſchandlykst voorgelogen.
Hier is de heer kaptein, en de andere was het niet.
Een ſchurk...

CLAUDIA.

Wat andre? ſpreek.

VYZEL.

Hy die ons teeknen liet,
En als kaptein met zyn notaris is verſchenen.

CLAUDIA.

Waar zyn die andren dan?

VYZEL.

Die gingen daadlyk heenen.

CLAUDIA, *tegen Stormwald.*

Zyt gy het niet geweest?

STORMWALD.

De duivel haal me! neen:
Ik zat daar in dat hok, zelfs zonder rok of been.
De hemel weet wie my daarin had neêrgeſmeten.

CLAUDIA.

Daarin? hoe kan het zyn? dit mogt ik eerst eens weeten.

VYZEL.

Dit weet de hemel! ja — 'k begryp ook zelf niet hoe.
De fleutel had ik hier, 't gaat niet natuurlyk toe.

CLAUDIA.

Zwyg, domöor, zwyg — gy kunt toch nooit iets goeds
(bedryven.

STORMWALD.

Kom aan, heer Vyzel, kom: laat ons hier niet lang blyven;
Laat ons hen zoeken.

CLAUDIA.

Wie?

VYZEL.

Wie? dient dit nog gevraagd?
De jonge Kruidman: hy heeft zelf dit ftuk gewaagd.
Wie zou het anders zyn?

CLAUDIA.

Wie kon wat fchoonders droomen?
Zy hebben zeker ook de meisjes meégenomen?

VYZEL.

Ja, de eene nam hen meê, en de andere knaap verdween;
De duivel was in 't fpel.

CLAUDIA.

De duivel, gekskap! neen.

ARIA.

ARIA.

Met u, ô Ezel! ſpeelt hy 't ſpel!
't Is uit uw domheid voortgeſprooten.
Met u gelukt hem alles wel.
Hy vreest noch u noch uwe floten.
Gy ziet met open oogen niet:
Dus fopt u ieder die u ziet.
Een uil als gy zyt te bedriegen,
En zulk een domkop te beliegen,
Daartoe behoeft de duivel niet.

Geduurende de laatſte drie vaarzen, loopt Vyzel, en daarna Stormwald onbemerkt weg.

Wat? My als een zottin hier zo alleen te laaten!
Zyn de andren weg, dan zal hen 't loopen weinig baaten.
Men vraagt noch hoort my niet, ik moet maar blyven ſtaan;
Zy vreesden my misſchien, en zyn dus weggegaan,
Om my geen recht te doen. — Wacht! dit zal u berouwen.
Nu wil ik dat myn kind met Kruidmans zoon zal trouwen.
'k Zal toonen, ja, ik zweer 't, dat ik my wreeken kan,
In ſpyt van d' officier en van myn' gekken man.
Wist ik nu maar de plaats waar ik hen aan kan treffen,
Ik ging 'er daadlyk heen: dan leerden zy beſeffen
Dat ik hier meester ben, en niemand buiten my,
Myn man, die dronke lap, noch niemand wie 't ook zy.

Zy vertrekt.

ZESTIENDE TOONEEL.

SICHEL, *in vrouwen kleederen, komt voorzichtig uit het vertrek.*

Nu ſchep ik weder lucht! 'k was bang dat zy zou blyven,
En zag geen mooglykheid om haar van hier te dryven.
Het vengſter, al te ſterk met traliewerk voorzien,
Belet my, door den tuin, dit huis terſtond te ontvliên;
Dus zag ik my verpligt, wilde ik geen tyd verliezen,
En gaan halfnaakt van hier, deez' kleeding te verkiezen.
Een ſtukje van Jan Steen; misſchien gelukt het wel:
Ik lyk toch naar een vrouw, 'k ben blank genoeg van vel,

Hy bekykt zich.

De duivel! ik moest geen veröveringen maaken,
En onze jonge liên voor my in min doen blaaken!
Dat waar' een mooije klucht! maar 't mag nu gaan hoe 't gaat,
Ik vrees voor niets, of ſchoon my veel te duchten ſtaat,

ARIA.

Goed gewaagd is half gewonnen.
Nu niet lang my meer bezonnen.
't Zy dan nu ook hoe het zy,
Waar' ik van gevaar maar vry,
Dan ging alles wel voor my.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

Verbeeld een Straat.

VYZEL, *daarna* KRUIDMAN.

VYZEL.

Ach! ach! ik kan niet meer. Kon ik dit ooit verwachten,
Dat die vervloekte meid zo weinig my zou achten.
My zo veel moeite doen? daarby verzuim ik tyd,
Waardoor niet ik alleen, maar 't heele menschdom lyd.
Wat had ik nu alreeds niet proeven maaken kunnen,
Die my der doctren nyd vermetel durft misgunnen!
Doch maar geduld: ik heb hun fpoor alreeds ontdekt,
Hy word gewis geftraft, die my die zorg verwekt.
Denkt zy dat'k met dien knaap een huwlyk zal gedoogen,
Daar hy en zyn geflacht vergif zyn voor myn oogen!
Daarby myn heiligdom, zo roekeloos verfmaad!
Verfchriklyk— maar noch niet tot onderzoek te laat:
Want noch weet ik niet hoe...'k Moet ook den graaf verlaaten,
En weet niet in hoe verr', myn middelen hem baaten.

Hy wil gaan.

Dus verder voort— maar neen, het welzyn van 't heelal
Gaat vóór een kwaade meid, die ik wel vinden zal.
Dus moet ik eerst hem zien, want, als hy kwam te fterven,
Zou ik d' onfchatbren roem van zyn geneezing derven.

Hy wil gaan.

KRUIDMAN.

Ha! doctor koolendamp! uw dienaar. 't Is zeer goed

Dat

Dat ik u tegenkom.

VYZEL.

'tIs my ook lief. Ik moet
Juist ook een woord of wat heel ernstig met u spreeken,

KRUIDMAN.

Ik ook. De dood des graafs is zeker u gebleken,
Aan wien gy deezen nacht uw proeven hebt gedaan.

VYZEL.

Hy dood! het is my dan onmooglyk na te gaan,
ô Theophrastus! wat myn middel uit kan werken,

KRUIDMAN.

Zo veel te beter: nu kan ieder een bemerken
Dat hy door u, en niet door my is omgebragt.

VYZEL.

Wat omgebragt door my? hy stierf eerst na den nacht,
En waar' eer dood geweest: hy zou ook nu nog leeven,
Had my uw lieve zoon geen ander werk gegeeven.

KRUIDMAN.

Myn zoon?

VYZEL.

Ja, ja, uw zoon. Hy sloop, gelyk een dief,
Deez' nacht by my in huis: hy had myn dochter lief,
En kwam deez' morgen vroeg, die schelm! om haar te schaaken.

KRUIDMAN.

Myn zoon?

VYZEL.

Ja wel uw zoon: zyn dit geen fraaye zaaken?
Ik zoek hen op, en weet genoegzaam dat zy zyn

In

In Linzers tuin, daar wacht men naar die chirurgyn,
Die Sichel, die dit ſtuk met hen heeft helpen klaaren;
Dit heb ik zo aanſtonds van zynen knecht ervaaren.
Had dit my niet geſtoord, 'k had by den graaf geſlaagd.
Die ſlechte medicyn, waarmeê gy hebt gewaagd
Den armen zieken man elendig te vergeeven,
Had ik weêr, door myn kunst, zyn ligchaam uitgedreven.

KRUIDMAN.

Gy zyt geen antwoord waard: dit waar ſlechts tyd ver-(ſpild:
Of weet gy niet dat gy, en 't heel aptekersgild,
Ons onderworpen zyt? maar haast zult ge u beklaagen,
Dat gy dit ſtout beſtaan vermetel durfde waagen.

VYZEL.

Het proeven maaken ſtaat ons even vry, voorwaar:
De myne had gelukt: 't bewys is al te klaar,
En zou genoegzaam, by het einde, zyn gebleken.

KRUIDMAN.

Gy zyt een gek. Ik wil myn hoofd niet met u breeken.
'k Citeer in forma u voor onze faculteit.

VYZEL.

En gy geeft by 't gerecht voor uwen zoon beſcheid.

D U O.

KRUIDMAN.

Gy zyt een charlatan,
Een Ignorant.

VYZEL.

Ik ben een wyzen man,
Een laborant.

KRUID

KRUIDMAN.

Een fchrikdier voor gezonden,
Een doctor pas voor honden.

VYZEL.

Dit doet de nyd u fpreeken,
Men kent reeds uwe ftreeken.

KRUIDMAN.
Wagt maar, voor deezen hoon,
Krygt gy uw loon.

VYZEL.
Ja, maar aan uwen zoon
Wreek ik my fchoon.

KRUIDMAN.

Ik zal den armen graaf wel wreeken.
'k Citeer u voor de faculteit,
En ook voor de univerfiteit.

VYZEL.

Daar zal ik als een Cato fpreeken,
En u, voor 't algemeene best,
Mynheer, befchaamen als een pest.

KRUIDMAN.

Wat? gy wilt my befchaamen?

VYZEL.

Ja, ik zal u befchaamen.

BEIDE.

Vervloekte charlatan!
Ik kan niet langer meer,
En zweer u, by myn eer,
Dat ik u zal beletten.
Dit handwerk voort te zetten.
Gy zyt een ignorant.

KRUIDMAN.
Een pillen fabricant.

VYZEL.
Recepten fabricant.

Zy loopen ieder aan een andere zyde weg.

ACH-

ACHTIENDE TOONEEL.

Verbeeld een tuin.

ROSALIA, LEONORE, GOTHOLD, *in zyn gewoone kleeding.*

ROSALIA.

Wy kunnen dunkt my ons hier taamlyk veilig achten,
Als wy maar niet te lang naar Sichel moeten wachten.

GOTHOLD.

Komt hy, wy gaan terſtond. Maar ik heb één verzoek
Dat gy my toe wilt ſtaan dat ik, om deezen hoek,
Eens naar hem om mag zien: hy zal wel dra hier wezen,

LEONORE.

Het word ook waarlyk tyd, want anders zoude ik vreezen,
Dat wy verraaden zyn

ROSALIA.

'tIs goed, maar blyf niet lang.

LEONORE.

Ja dit verzoek ik ook, ik ben alleen te bang.

NEGENTIENDE TOONEEL.

ROSALIA, LEONORE.

LEONORE.

Ach, lieve meid, myn hart, beangst, bekneld, verſlagen,
Voorſpelt my ongeluk. Ik zal een daad beklaagen,
Hoe ſchoon ook voorgeſteld, ten hoogſten ſtraffens waard.

ROSALIA.

Dit ſchikt zich door den tyd; wees maar gerust, bedaard,

En

En laat uw angst en vrees voor hoop op uitkomst zwich- (ten.

LEONORE.

Kan ik gelukkig zyn, na 't fchenden van die plichten
Door wetten der natuur aan kindren opgeleid?
Der oudren zorg voor ons verdient erkentlykheid.

ROSALIA.

Gy zoud, myn liefste kind, van my te veel verlangen,
Als ik die twyffling, die uw hart dus heeft bevangen,
Geheel oplosfen zou: maar, wat men doet of niet,
Geloof ik dat alleen om dat het moet gefchied.

A R I A.

'T Lot bepaalde ons doen en laaten:
De eerfte wensch zelfs die men doet,
Doet men wyl 't zo wezen moet.
Al ons woelen kan niet baaten:
Hy, dien 't lot zyn hulp wil biên,
Zal zyn wensch vervullen zien:
Want die wensch zelfs moet gefchiên.
En wie kan zyn lot ontgaan?
Wat dit bepaald heeft moet beftaan.

TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VORIGEN, GOTHOLD.

GOTHOLD.

'k Zie hem nog nergens: durfde ik u alleen hier laaten,
Dan ging ik naar hem toe.

ROSALIA.

Dit zoude ons weinig baaten.

En

En 'twaar niet raadzaam zelfs, want, met de grootste moed,
Is 't byzyn van een man by vrouwen altyd goed.
Myn nicht is vrij wat bang, de moed zou haar begeeven:
Blyf daarom nu by haar, tragt dien te doen herleeven,
En laat my eens gaan zien of 'k beter slaag dan gy.

Zy gaat heen.

LEONORE.

'k Vrees dat hen onze vlugt niet is ontgaan, dat zy...

GOTHOLD.

Vrees niet: laat ons, myn schat, toch voor den tyd niet klaa-(gen.

LEONORE.

Ach! Gothold, 'k ging te ver: ik moest zo veel niet waagen.

GOTHOLD.

Hoe dat?

LEONORE.

Hoe menigmaal heeft ons den tyd geleerd,
Dat, als de kans van 't lot voor ons ongunstig keert,
De mannen ons doorgaans voor beider schuld doen boe-(ten,
En wy 't verloren spel alleen betaalen moeten.

GOTHOLD.

Hoe valt u dit thans in? Gaf ik u ooit een schyn,
Myn liefste Leonoor, dat ik zo slecht zou zyn?

DUO.

Hoe zoude ik ooit uw min vergeeten!
Alleen heb ik uw hart bezeten,
Alleen u heb ik aangebeên.

LEONORE.

Nooit zal 'k u stof tot droefheid geeven;

Doch immer naar uw weêrmin ſtreeven.
Dit is myn wensch, myn doel alleen.

BEIDEN.

Dan rollen onze levensdagen,
In teedre vreugd, blymoedig heen.

GOTHOLD.

Myn wensch is naar haar wil te leeven.

LEONORE.

Myn wil is wat hem vreugd kan geeven.

BEIDEN.

Haar / Zyn } wensch zy ſteeds myn wil alleen.
Dus, bly van hart en weltevreên,
Vervliegen onze dagen.
Wy vinden ons behaagen
In zuivre min, op deugd gegrond,
Ons waar geluk in 't echtverbond.

EEN- EN TWINTIGSTE TOONEEL.

ROSALIA, LEONORE, GOTHOLD, SICHEL, *in zyn gewoone kleeding.*

ROSALIA, *tegen Sichel.*

Hoe bleeft gy zo lang uit? Ik was om u verlegen.

SICHEL.

Dit zeg ik u daarna: het liep my alles tegen.

LEONORE.

ô Hemel!

SICHEL.

Zacht, wees ſtil: ik bid maak geen gedruis.

Ik

Ik kon in 't eerst niet weg; toen moest ik nog naar huis,
Om daar, in groote haast, dees kleedren aan te trekken.
Wy zyn verraên; dus voort, eer zy ons hier ontdekken.
Zy willen heengaan.

TWEE- EN TWINTIGSTE TOONEEL.

ROSALIA, LEONORE, GOTHOLD, SICHEL, VYZEL, DE ONDERSCHOUT.

VYZEL.

Hei! Holla! Niet zo gaauw; gy gaat noch zo niet heen.
Nu ziet gy zelf 't bewys, mynheer de schout, van 't geen
Ik straks u heb geklaagd. Die beide jonge heeren
Zyn op de daad betrapt: gy moet hun arresteeren.
Deeze is myn dochter, die myn nicht,

SICHEL.

Nu is 't gedaan!

LEONORE.

ô Ramp!

ROSALIA.

Vervloekte streek!

GOTHOLD.

Dat komt ons duur te staan.
Heer Vyzel, hoor een woord.

VYZEL.

Gy hebt te veel misdreven;
Ik hoor u niet: gy zult my eerst voldoenig geeven.

DRIE-

DRIE- EN TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, STORMWALD.

STORMWALD.

Ha, bliks, bomben en granaaten!
Gy zult hier uw leeven laaten.
Maak maar voort uw testament,
Want hier komt gy aan uw end.
Hy trekt den degen.

LEONORE *en* ROSALIA.	VYZEL *en de* SCHOUT.	GOTHOLD *en* SICHEL.
Ach!	Sta!	Stil!

Zy vallen hem allen in den arm.

STORMWALD.

Terug, ik moet my wreeken.

DE SCHOUT.

Zwyg, laat my hier nu spreeken,
Want ik koom van den Magistraat.

STORMWALD.	VYZEL.	GOTHOLD *en* SICHEL	ROSALIA *en* LEONORE.
Ik lagch wat met den heelen raad.	Die heer komt van de Magistraat.	Wat nu gedaan? Ik weet geen raad.	Wie weet wat hen te duchten staat!

VIER EN TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, CLAUDIA.

CLAUDIA.

Wat is datdaar? Zeg hoe 't hier gaat.

GO-

GOTHOLD, SICHEL, LEONORE, ROSALIA.	VYZEL, STORMWALD, DE SCHOUT.
Wy hebben weinig meer te hoopen.	Zy waren byna ons ontloopen;
Wie weet wat {ons / hen} te duchten ſtaat.	Dan waaren wy ten einde raad.

CLAUDIA, *tegen den Schout.*

Waarom zend u de magiſtraat?

VYZEL, STORMWALD, DE SCHOUT.

De jonge heeren arresteeren.

CLAUDIA.

En hen misſchien apprehendeeren?

VYZEL, STORMWALD, DE SCHOUT.

Nu ja! nu ja.

CLAUDIA.

Zyt gy dan mal?

GOTHOLD, SICHEL, LEONORE, ROSALIA.

Is zy het die ons redden zal?

CLAUDIA, *tegen Vyzel.*

Hoe durft gy weêr iets zots beginnen?
Of zyt gy weêr niet by uw zinnen?

tegen den Schout.

Mynheer, ei ga maar weder voort.

DE SCHOUT.

Van u laat ik my niets beveelen.
Uw man alleen voert hier het woord.

VYZEL.	STORMWALD.
Ik laat my niets van u beveelen.	Een vrouw mag hier ons niets beveelen,
Ik voer alleen het hoogſte woord.	Hier geld alleen heer Vyzels woord.

GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA, LEONORE.
omringen Claudia.

Ach! Laat uw recht u niet ontsteelen;
Daar u alleen 't gezag behoord.

VYZEL,

Dit willen wy toch eens bekyken.

CLAUDIA.

Ja, ja, Jan hen, dat zal u blyken.

VYZEL *en* STORMWALD, *tegen den Schout.*	CLAUDIA, *tegen den Schout.*	DE SCHOUT *tegen Gothold en Sichel.*	GOTHOLD *en* SICHEL.	LEONORE *en* ROSALIA.
Voer hen van hier, Heer Officier.	Ga, zeg ik u, en laat hen hier.	Voort, maak hier geen getier.	Neen, ik ga niet, Heer Officier.	Ach! hoor ons aan, Heer Officier.

VYF- EN TWINTIGSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, KRUIDMAN.

KRUIDMAN.

Wat durft men hier begeeren?

GOTHOLD *en* SICHEL.

Men wil { my / ons } arresteeren.

LEONORE *en* ROSALIA.

Men wil hen arresteeren.

KRUIDMAN, *tegen Gothold.*

Wie wil u arresteeren?

STORM-

VYZEL *en* STORMWALD. CLAUDIA, ROSALIA, LEONORE, GOTHOLD, SICHEL, *op Vyzel wyzende.*

Ik laat hen arresteeren. Hy laat {hen / ons} arresteeren.

KRUIDMAN.

Dan zal ik protesteeren.

VYZEL *en* STORMWALD.

Hier helpt geen protesteeren.

tegen den Schout.

Ga met hen heen, voort, voort.

KRUIDMAN.

Heer officier, een woord:
Laat ik u kennis geeven...

DE SCHOUT.

Neen, neen, laat my begaan.

KRUIDMAN.

Dit is myn zoon: welaan,
Ik zal als borg voor hem hier ſtaan;
Dit neemt gy zeker aan.

DE SCHOUT.

Dit neem ik aan.

STORMWALD *en* VYZEL. CLAUDIA, LEONORE, ROSALIA, SICHEL, GOTHOLD, *verheugd.*

Het gaat niet aan. Hy neemt het aan.

STORMWALD *en* VYZEL.

Hier helpt geen tegenſtreeven:
't Bewys is uitgemaakt:
Hy heeft {zyn / myn} kind geſchaakt.

GOTHOLD.	ROSALIA, LEONORE, SICHEL.	CLAUDIA.
Indien ik heb misdreven.	Zo hy dit heeft bedreven,	Hoe zeer hy heeft misdreven,
	Denk wat de liefde dan,	Kies ik nu zyn party:
	Al onderneemen kan.	Dat hy myn' schoonzoon zy.

CLAUDIA, *de handen van Gothold en Leonore in één leggende.*

Ik zal u t' zaam vereenen.

tegen den Schout.

Mynheer, ei ga maar heenen.

VYZEL.	STORMWALD.	GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA, *Claudia de hand kusfende.*
Wat doet gy, Claudia?	Weet gy dat ik hier sta?	Wy danken u, mama.

KRUIDMAN, *tegen Claudia.*	VYZEL, *tegen Claudia.*
Daar heb ik zeer veel tegen.	Daar heb ik zeer veel tegen.
Ik ben zyn heer papa.	Dit is myn eer te na.

CLAUDIA, *tegen Vyzel.*

Wat hebt gy toch daartegen?

tegen Kruidman, zacht.

Laat u door my beweegen,
Eer hy hem arresteert,
En hem prostitueert:
Want als wy prosedeeren,
Kunt gy hem niet verweeren.
Bedenk wat lot hem wacht:
Straks word hy weggebragt.

SI-

SICHEL, *zacht tegen Vyzel.*

Laat u door ons beweegen,
Eer dat hy u citeert,
En u prostitueert,
Om dat gy durft cureeren,
Arcanaas appliceeren,
En dat gy, dezen nacht,
Den graaf hebt omgebragt.

KRUIDMAN *en* VYZEL, *zien elkanderen verlegen aan, na eenig stilzwygen.*

Wat raad nu best bedacht!

Zacht tegen elkander.

Wilt gy my niet prostitueeren?

KRUIDMAN.

En ook myn zoon niet arresteeren,
En niet meer waagen te cureeren?

VYZEL.

Noch voor de faculteit citeeren,
Om daar met my te procedeeren?

BEIDEN.

Geef my uw woord, ik geef u 't myn.
Welaan, laat hen vereenigd zyn.

KRUIDMAN, VYZEL, CLAUDIA, SICHEL, ROSALIA, DE SCHOUT, *tegen Gothold en Leonore.*

Nu zult gy toch te vreden zyn.

GOTHOLD *en* LEONORE.

Nu moogen wy te vreden zyn.

STORMWALD.

Bliks mortieren en granaten!
Zo te handlen met soldaaten!
'k Eisch voldoening voor dien hoon,

Hy trekt zyn' degen.

Van den vader en den zoon.

ROSALIA *en* LEONORE.	KRUIDMAN.	GOTHOLD *en* SICHEL.	VYZEL *en* CLAUDIA.
O Ramp!	Wat is 't?	Hou stil.	Hou vast.

Zy houden Stormwald tegen.

DE SCHOUT, *tegen Stormwald.*

Stilte. Welk een onbescheid.
Handel toch met meer beleid,
In myn tegenwoordigheid.

Allen gelyk tegen Stormwald.

GOTHOLD, SICHEL, VYZEL.	CLAUDIA.	ROSALIA *en* LEONORE.
Wilt gy onze vreugd thans stooren?	Ouden, wacht, ik zal u leeren	Gy kunt {haaren / onzen} echt niet weeren,
Zult gy niet naar reden hooren?	Raad van vrouwen beter te eeren.	Noch {haar / myn} wedermin begeeren:
Want gy zyt voor haar al te oud:	Gy krygt uw verdiende loon.	Daarom leer, eer 't is te laat,
't Meisjes hart blyft voor u koud.	Voor uw liefde spot en hoon.	Dat uw dreigen weinig baat.

STORMWALD.

Ha! ha! ha! Nu mynentwegen,
Ik heb ook niets meer daar tegen.
Ha! ha! ha! Ik schei 'er uit:
Want ik waar met haar gebruid,
En wensch geluk. Victoria.

ALLEN, *buiten Sichel.*

Victoria! Victoria!
Wat vreugd! Nu is het spel gewonnen.

St-

SICHEL.

Geduld: denk dat ik ook hier sta.

VYZEL, KRUIDMAN, CLAUDIA, STORMWALD.

Wat wilt gy dan? Waar moet dit heên?

SICHEL.

Nu ja, meent gy dat ik alleen
Niets heb te pretendeeren?

VYZEL, KRUIDMAN, CLAUDIA, STORMWALD.

Wat is dan uw begeeren

SICHEL.

Gy hebt voorlang my zien studeeren,
En als chirurgus practiseeren;
Men zal my schielyk gradueeren,
Als ik de kosten kan præsteeren:
Daarmeê ben ik een man in staat,
Die zich op zyn practyk verlaat.

VYZEL, KRUIDMAN, CLAUDIA, STORMWALD.

Nu verder: zoekt gy goeden raad?

SICHEL.

Nu zou ik nog een vrouw begeeren,
Eer ik my laat examineeren:
Dan kan ik met meer vlyt studeeren,
En zy terwyl het huis regeeren.
Daar staat nu dat subjectum: nu,
Geef my 't, dat bid ik u,

Op Rosalia wyzende, tegen Claudia.

VYZEL, *trekt Sichel ter zyde, zacht.*

Verstaat gy wat van laboreeren?

SICHEL.

Ja; daarop laat ik my probeeren.

VYZEL.

Wel nu, wat zegt gy, Claudia?

CLAUDIA.

Ik zeg van harten gaarne, ja!

GOTHOLD *en* SICHEL, *tegen Claudia.*

Wy zullen steeds u liefde toonen.

ROSALIA *en* LEONORE, *tegen Claudia.*

Nooit kunnen wy uw goedheid loonen.

Ons heil is zonder wedergaê.

DE SCHOUT.

Hier valt nu niet meer te arresteeren:
Ik zal my alzo retireeren.
'k Feliciteer u alle vier.

ALLEN.

Wy danken u, Heer officier.

GOTHOLD, SICHEL, ROSALIA, LEONORE.

Victoria! Victoria!
Nu hebben wy ons spel gewonnen,
En niet vergeefs al 't werk begonnen.
Ons heil is zonder wedergaê.

ALLEN.

Gy Ouden, denkt niet meer aan 't paaren:
Want vroeg of laat moet gy ervaaren,
Al acht gy ook de liefde blind,
Dat nooit de jeugd de grysheid mint.

E I N D E.

